

DÁTUM

II/11.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

TV-puccs az áldozat szemével

A TV Híradó szerkesztőségi életében végrehajtott változtatás puccs volt, figyelmeztető erejű beavatkozás, amely korántsem a TV-ről szól – szögezte le Aczél Endre a TV Híradó éléről a napokban eltávoztott főszerkesztő pénteken egy „félnyilvános” összejövetelen. A TV székháza mögötti Nimród étteremben tartott tájékoztatóon ott voltak a főszerkesztővel szolidaritást vállaló fel- és lemondott vezető beosztású kollégák: Rangos Katalin, Elek János, Kaplár F. József és Sándor István.

A főszerkesztő, még mielőtt részletesen ismertette volna hányattatásai történetét, távozásra szólította fel volt kollégáját, Murányi Lászlót, mondván: jelenléte nem kívánatos. Rövid szópárbaj után Murányi László eleget tett a felszólításnak. Aczél Endre hangsúlyozta: nyilvánosságot, világosságot szeretne, ezért tett eleget barátai és kollégái felkérésének, hogy ismeresse azokat a tényeket, amelyekről tudomása van. Tartozik ezzel mindazoknak, akik értetlenül, felháborodva állnak a televízióban bekövetkezett változások előtt. A volt főszerkesztő érthetetlennek nevezte, hogy miközben a Híradó stábjában a romániai forradalom időszakában mindent megtett a valósághű tájékoztatásért, „hipp-hopp” előbukkant az elnökség, amelynek első ténykedése a TV Híradó szerkesztőségének szétverése volt. Kinek az érdeke lehetett a főszerkesztő váltás? – kérdezik mindenfelé, hiszen szakmai kifogások nem érték a szerkesztőség munkáját. A kollektíva eredményesen tevékenykedik, így látszólag a főszerkesztő „kinyírásáról” van szó, s Aczél Endre a körülményeket nem kívánta homályban hagyni. „Az ország torkig van a titkos paktumokkal, az átláthatatlan nepotista kijelentésekkel, barátság szülte érdekösszefonódásokkal” s ezért nem hallgathat – mondotta. A volt főszerkesztő napról napra idézte fel az elmúlt hét csütörtöke óta a kizárólag személyét érintő eseményeket. Szerinte Pálffy G. Istvánnak, a Népszava frissen kinevezett főszerkesztőjének bevezetését az MTV elnökségében az a szándék vezette, hogy előkészítsék helyét a televízióban. Furcsállotta azt is, hogy míg külföldön tartózkodott, dacára annak, hogy helyettesei ithon voltak, bizonyos ellenőrző feladattal bízták meg Pálffy G. Istvánt. Ezt – Aczél szerint – hibás lépésnek ítélte Nemeskürthy István is. Az elnök az elmúlt hét péntekén felajánlotta számára, hogy maradhatna a HÉT főszerkesztője, s lehetne esetleg külföldi tudósító. Aczél Endre azonban a lefokozásával egyenértékű ajánlatot nem fogadta el.

Az elnök ekkor ígérte meg, hogy meghagyja funkcióiban, s Pálffy G. Istvánnak keresnek valami más helyet a televízióban. A magánbeszélgetésen közölte azt is a főszerkesztővel – s e mondat pontos idézését kérte az újságíróktól Aczél Endre –, hogy a háttérben az államminiszter áll. „Pozsgay Imre azt az óhaját fejezte ki előttem (értsd: Nemeskürthy István), hogy téged (Aczél Endre) váltsalak le és nevezem ki a Híradó főszerkesztőjének Pálffy G. Istvánt, aki Pozsgay teljes bizalmát élvez”. Szombaton az elnök még azon a véleményen volt, hogy az óhajnak nem fog helyet és teret adni. Álláspontja hétfőre megváltozott, az elnök – úgy tűnik – engedett a nyomásnak. Nem lehet véletlen, hogy csupán egyetlen gyengécske érvert talált: kitarított volna Aczél Endre mellett, ha nem jelenik meg a vele készített interjú a Mai Nap vasárnapi számában, amelyben az elnökséget bírálta. Mindez a Híradó hétfőre összehívott főszerkesztőségi értekezletén kapott nyilvánosságot, ezt megelőzően azonban az elnökség Aczél Endrének tudomására hozta döntését. A testület előtt a főszerkesztő kérte az elnököt, hogy ismeresse Pozsgay Imre sugalmazását. Miután erre nem volt hajlandó, helyette a főszerkesztő tette meg, ezt azonban Nemeskürthy István tagadta, mondván: „Én ilyet neked nem mondtam. Egyébként se feszítsük a húrt tovább”. A „halálos ítéletét” ezután ismertették a szerkesztőségi értekezleten. Az elnökség állítólag egyhangúlag döntött, bár arról is hallani, hogy szavazás nem volt. Igaz ugyan, hogy a kihirdetés-kor az elnökség tagjai közül senki sem tiltakozott – tette hozzá Aczél Endre. A tájékoztatóon jelenlévő újságírók több kérdést tettek fel a volt főszerkesztőnek. Válaszából egyebek között megtudhatták, hogy rendelkezési állományban maradt, eddig semmiféle papírt nem kapott. Amennyiben megkapja felmondó levelét, élni fog munkavállalói jogával: bizonyítási eljárást kér, érveket alkalmatlanságára. Nem tudja ugyanis, mi az, ami politikailag, szakmailag és erkölcsileg nála alkalmasabb teszi az új főszerkesztőt e posztra. A visszatérés gondolatával egyelőre nem foglalkozik, nyilvánosságot és elégtételt óhaj. Arra a kérdésre válaszolva, hogy a Híradó kollektívája esetleg gondolt-e munkabeszüntetésre, elmondta: nem sztrájkparti, a közönséget a belső torzalkodások nem érdeklik. Ez lelkiismereti kérdés, amelyet nem kívánt befolyásolni. A tájékoztatóon jelenlévő vezető beosztású kollégái fel- és lemondásuk indokálta azt hozták fel, hogy azzal, ami és ahogyan történt, nem tudtak azonosulni.

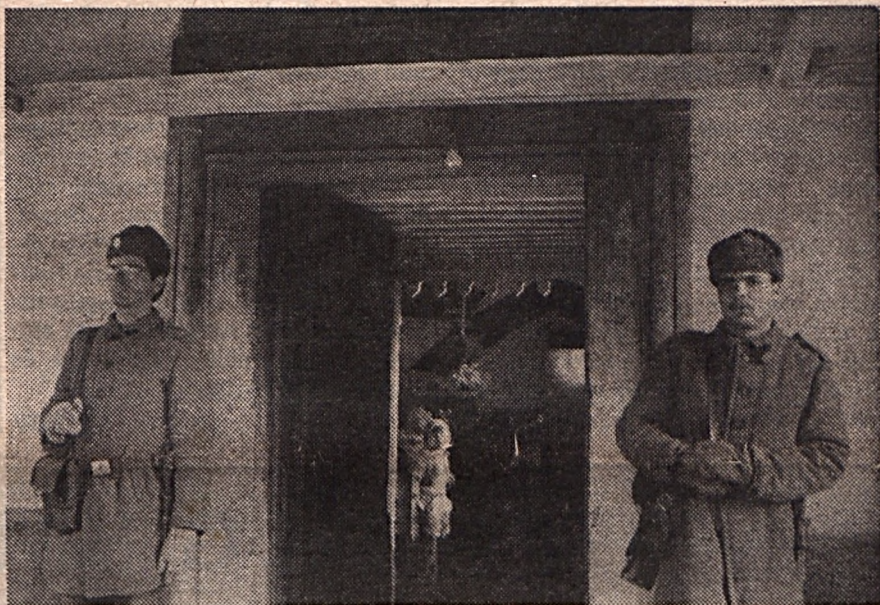
Aczél Endre végezetül kijelentette: helyesnek tartaná, ha mindazok lemondanának, akik részt vettek a puccs kitervelésében és végrehajtásában. Indokoltnak tartaná, hogy a kormány elnöke vizsgálja meg a kialakult helyzetet, mert sok ember egzisztenciája forog kockán.

Fiatal-e a 47 éves professzor

(Riportunk a 7. oldalon)

Újévi üzenet

(Tőkés László szentbeszéde a 8–9. oldalon)

Katonák őrzik a parókiát

Fotó: Bali János

Újabb lehallgatási botrány?

Sajtótájékoztató a Budapesti Rendőr-főkapitányságon

A Budapesti Rendőr-főkapitányság állambiztonsági szerve sem telefonlehallgatással, sem levéllenőrzéssel nem foglalkozik – jelentette ki Stefán Géza ezredes, a Budapesti Rendőr-főkapitányság állambiztonsági helyettese pénteken tartott sajtótájékoztatóján. Hozzátette: ez nem jelenti azt, hogy ilyen tevékenységgel a Belügyminisztérium állambiztonsági szolgálata ne foglalkozna.

A tájékoztató előzménye, hogy csütörtökön a BRFK állambiztonsági szolgálatának egyik főhadnagya találkozóra hívta Kószeg Ferencet, a szabaddemokraták ügyvivőjét, s ezt követően társaságában a szolgálat irataival egy vastkos dossziét adott át a katonai főügyészségnek. Stefán Géza elmondta, hogy ezt követően zárolták a belső biztonsági szolgálat iratait. Hangsúlyozta: véleménye szerint a nemzetbiztonsági törvényt az alkotmánymódosítással egyidőben kellett volna a parlamentnek elfogadnia, mert így elkerülhető lett volna, hogy belső, belügyminiszteri utasítások alapján végezzenek munkájukat. Megjegyezte azonban, hogy december 22-én a BRFK vezetése saját hatáskörében

döntött arról, hogy egyes hatályos belügyi utasításokat nem alkalmaznak, mert azok ellentétesek a módosított alkotmánnyal. Mindezt azonban – mint kiderült – csak január 8-án rögzítették írásban. Elmondta azt is, hogy az iratmegsemmisítési munkákat a selejtezési utasításoknak megfelelően végzik. Megjegyezte, hogy véleménye szerint senkinek sem lenne előnyös, ha az iratokon szereplő nevek nyilvánosságra kerülnének.

Stefán Géza felfedte az újságíróknak a bejelentést tett főhadnagytól: Bajcsi Istvánról van szó, ő vitt magával iratokat a katonai főügyészségre. Hangsúlyozta, hogy a főhadnagytól emiatt nem érheti semmiféle hátrány. Elmondta: Bajcsi nem a pártok belső ügyeivel, hanem ifjúságvédelemmel foglalkozik. A főkapitányhelyettes az állambiztonsági szolgálat feladatairól egyébként elmondta, hogy ez a részleg foglalkozik a Securitate magyarországi ügynökeinek kiszűrésével, valamint például azokkal is, akik névtelen telefonfenyegetéseket intéznek iskolákhoz, kórházakhoz. Ilyen eset az elmúlt évben több mint hatszázszor fordult elő.

Kockázat a jugoszláv kormány

Az év eleje óta a lakosság jelentős része új fogalommal barátkozik déli szomszédainknál: a konvertibilis dinárral. Az új jugoszláv fizetőeszköz korlátlanul átváltható konvertibilis valutára, és a denomináció – négy nulla törlése a dinár névértékéből – ésszerűbbé tette a pénzforgalmat. Az intézkedésnek azonban csak akkor van értelme, ha sikerül megfékezni az inflációt. A jugoszláv kormány azonban vállalta a kockázatot. Méghozzá nem is elhamarkodottan, hiszen külföldi megfigyelők szerint Jugoszlávia gazdasága egyike a legrugalmasabb és legliberálisabb gazdaságoknak a szocialista tömbben.

A kormányprogram sikerét illetően azonban megoszlanak a vélemények. Hiszen alig elképzelhető (miután a termékek és szolgáltatások javarésze továbbra is szabadárú marad!), hogy a decemberi 60 százalékos inflációt követően januárban csupán egyetlen százalékos lesz az áremelkedés. „Részisikerek” viszont máris észlelhetők. A dinár–márka 7:1 arányú befagyasztásával ugyanis országszerte megszűnt a deviza-feketepiac. Az emberek inkább a hivatalos pénzváltókban dinárra váltják a külföldi valutát. Ez már csak azért is lehetséges, mivel a dinár betéti kamata magasabb mint a devizaké. A jelenség következményeként

fellépő fogyasztásnövekedést – amely labilissá teheti a gazdaságot – pedig úgy kívánják ellensúlyozni, hogy magánszemélyeknek is lehetővé tették devizaszámlák nyitását. Pillanatnyilag „dinárhány” van Jugoszláviában, miközben a térítési devizakínálat következtében minden eddigi rekordot megdöntött az ország „keménypénz” tartaléka. A készpénzhiány már a nyár folyamán aggasztó méreteket öltött, és nem segített az óriási névértékű, vagyis az 500 000-es és a 2 000 000 dináros bankjegyek kibocsátása sem. Egyébként január elsejével a 100 és az 500 dináros papírpénz megszűnt mint hivatalos fizetőeszköz, és az 1000 és az 5000 dinárosok is csak június 30-ig maradnak forgalomban. A Jugoszláv Nemzeti Bank a többi bankjegyet (összesen 2,3 milliárd darab forog kezén!) fokozatosan, 1991 végéig vonja ki a forgalomból.

Az első hónapokban kétségtelenül nagy lesz a kavargás az átszámításnál, miután a lakosság többsége még mindig régi dinárban beszél. (1 000 000 régi dinár = 10 000 új dinárral, mely most egy konvertibilis dinárt ér.) Idő kell tehát, míg egyszerűen különbséget tudnak tenni az emberek a háromféle, mégis egy és ugyanaz pénz között.

THF

Kommunista hatalomátmentés Európában

Megint áldozatait vagyunk egy új fajta kommunista hatalomátmentésnek. A gazdaságilag és szellemiségében csődöt mondott hatalom más módszerekhez nyúl. Sokan őszinte és visszafordíthatatlannak tartják a Kelet-Európában végbemenő változásokat. A helyzet azonban (szélsőséges) megállapításom szerint teljesen más. Az összefonódás oly széles körű, hogy a nép ítélőképessége fel sem foghatja azt. Állami vezetők, megyei és városi előjárók hatalmukhoz ragaszkodva képesek eddigi elveik megtagadására is – időlegesen. Tanácsi alkalmazottak éppúgy kiszolgáltatottjaiknak tartják az adófizető állampolgárt, mint eddig. Nem beszélve a Belügyminisztérium törvényellenes és következtelen intézkedéseiről, nyilatkozatairól.

Az MSZMP és az MSZP már-már újraegyesül nézeteiben, s előbb-utóbb kiderül, hogy csak színpalagon kívül

volt a nagy elszigetelődés. A kulisszák mögött ugyanazok veszik semmibe a magyar népet, mint akik eddig is éltek annak vérértékéből. A Román Forradalom elterelte ugyan belső gondjainkról a figyelmet s lehetőséget adott a kommunistáknak és az igen rosszul működő kormánynak arra, hogy intézkedéseivel hátráltassa a demokrácia folyamatát. Választási törvényünket is túllépték azok a rossz színezetű intézkedések, melyek a fizetett hirdetéssel kapcsolatosak...

Számos egyéb baj burjánzik társadalmunkban és szomszédaink átalakuló világában. Moszkva dolgozik és számításai szerint nem is rosszul. Fel kell ébrednünk, oda kell figyelniünk, mert megint törbe csal egy álnok és semmit nem kímélő hatalom. Am most sokkal észrevetlenebbül, mint eddig tette!

(stoffán)

Thatcher szerint Gorbacsov stabil

Thatcher asszony szerint nem fenyegeti közvetlen veszély Mihail Gorbacsov szovjet államfő pozícióját, megítélése szerint a világ azért utasította el a szocializmust, mert az nem biztosítja az emberi méltóságot és a jólétet, úgy véli – s ez ezúttal először hangzott el Londonban –, hogy a kelet-európai békés átalakulás jótékony hatást gyakorolhat az észak-irországi nemzeti-vallási konfliktus megoldására is. A brit kormányfő a The Daily Telegraph politikai szerkesztőjének adott bel- és külpolitikai kérdések széles körét érintő nyilatkozatot.

Európáról szólva a kormányfő kiemelte, hogy a kelet-európai fejlemények kibontakozása, a lengyelországi és magyarországi új demokráciák létrejötte a Tizenkettek „Európai Egyesült Államokká” válása elleni ismételt fellépését igazolta.

A VILÁG HÍREI

– Huszonnyolc ország mintegy százhatvan politikusának részvételével csütörtökön megkezdődött az „Európa-kerekasztal” elnevezésű nagyszabású pártközi tanácskozás Bécsben, az osztrák „Mozart” dunai kiránduló-szállodahajó fedélzetén. A találkozón, amelyen megvitatják Európa új helyzetét és jövőjét, az Osztrák Néppárt meghívására nyolc kelet-európai országból a reformerők, ellenzéki vagy újabb kormányba került pártok, Nyugat-Európából a kereszténydemokrata, centrum- és néppártok és az Európai Parlament képviseltek magukat, s megfigyelői minőségben jelen vannak az amerikai és ázsiai földrész néhány országának közéleti személyiségei is. A meghívott magyar pártok és mozgalmak közül a legnépesebb a nyolctagú MDF-küldöttség, részt vesznek a kerekasztal-értekezleten az FKGP, az SZDSZ és a Fidesz vezető képviselői.

– Max Strelbi a bajor tartományi miniszterelnök csütörtökön Münchenben fogadta Horn Gyula külügyminisztert. Az ebből az alkalomból tartott megbeszélésen mindketten megerősítették azt a szándékukat, hogy a hagyományos barátság szellemében továbbfejlesztik a Bajorország és Magyarország közötti kapcsolatokat. Szóba került, hogy jó útemben halad annak a 250 milliós bajor hitelnek a felhasználása, amely a bajor és a magyar vállalatok együttműködésének fejlesztését szolgálja. Ez az együttműködés is kifejezi azt, hogy Bajorország Magyarországot olyan országnak tekinti, ahol reményteljesen lehet tőkebefektetéseket folytatni.

– Új minisztereket neveztek ki a szlovák kormányba, és ezzel a december 12-ikén megalakult prágai kabinetben végleges vezetője lett az addig betöltetlen belügyi és környezetvédelmi, egészség- és szociálisügyi tárcának, valamint a Népi Ellenőrzési Bizottságnak.

A parlament elnöksége által most kinevezett új belügyminiszter, Vladimir Mameciar pártunkívüli, az egészség- és szociálisügyi miniszter, Stanislav Novak a Demokratikus Párt, a Népi Ellenőrzési Bizottság vezetője, Silvestr Minarovic pedig a Szabadság Párt tagja. A szlovák parlament elnöksége saját kérésére felmentette Pavol Kis szlovák főügyészt. Helyére Tibor Boehm pártunkívüli jogászt nevezte ki.

– Az ENSZ titkársága csütörtökön megszakította a hónapok óta tartó tájékoztató jellegű kapcsolatokat a három szovjet balti köztársaság képviselőivel. A világ-szervezet tisztviselői nyomatékosan hangsúlyozták, hogy a Szovjetunió semmilyen formában nem szorgalmazta ezt a lépést. Francois Giuliani, az ENSZ-főtitkár szóvivője csütörtöki sajtóértekezletén New York-ban elmondta, hogy szigorúan tájékoztató jellegű kapcsolatok voltak Litvánia, Lettország és Észtország önállósodást szorgalmazó csoportjai és James Jonah főtitkárhelyettes között. A kapcsolatfelvételt baltikumi részről kezdeményezték hónapokkal ezelőtt. Pérez de Cuéllar, a világ-szervezet főtitkára nem vett részt a megbeszéléseken, és egészen a közelmúltig nem is tájékoztatták őt azokról.

A balti államok csoportjai sajnálkozással fogadták a kapcsolatok megszakítását.

– Az amerikai kormány szóvivői gondosan elkerülték, hogy bátorítást nyújtsanak a balti köztársaságok függetlenségi törekvéseinek. Mind a Fehér Ház, mind a külügyminisztérium szóvivője emlékeztetett arra, hogy az Egyesült Államok soha nem ismerte el a három balti állam bekebelezését a Szovjetunió által, de Mihail Gorbacsov litvániai látogatását – mint szovjet belső ügyet – nem kívánták kommentálni.

– Romániában „hideg és sötét van, és kétségbeesés uralkodik” – így összegezte benyomásait az amerikai elnök személyi orvosa, aki egy önkéntes egészségügyi csoport tagjaként egy hetet töltött Romániában. Hazaérkezését követően Dr. Burton Lee csütörtökön az UPI hírügynökségnek adott nyilatkozatában hangsúlyozta: orvosi segélyprogramot állít össze Kelet-Európa számára, miután összegezte a román nép és az Erdélyben élő magyar lakosság kétségbeeső szükségleteit.

– Bush amerikai elnök „igen pozitív lépésként” üdvözölte a katonai szükségállapot megszüntetését Pekingben, de a fejlemény messzebbmenő kommentálásába nem bocsátkozott. A Bush-kormány mindenestre úgy látja, hogy további gesztusokkal kell ösztönöznie az önmérsékletet Pekingben. Washington ismét hozzájárul világbanki hitelek folyósításához Kínának, amennyiben azok humanitárius célúak. Első tételként húsz-huszonöt millió dolláros hitelt adnának a földrengéskárok elhárítására, de valószínűnek látszik, hogy az ame-

rikai kormány – figyelemmel az amerikai gazdaság kínai érdekeire – fokozatosan hozzájárul majd a hitelnyújtás általános felújításához.

– Kína és Vietnam kapcsolatainak normalizálása mellett foglalt állást Csou Nan kínai külügyminiszter-helyettes. A két ország kapcsolatát különösen a kambodzai kérdés körüli nézeteltérések terhelik meg.

– Pinochet tábornok-elnök távozó rezsimje felszámolta az ország rettegett titkosrendőrségét. Az Országos Tájékoztató Központnak nevezett titkosrendőrséget (CNI) a parlament szerepét is magára vállaló katonai junta rendeletére oszlatták fel.

Patricio Aylwin veterán kereszténydemokrata politikus, aki a decemberi elnökválasztásokon az ellenzék jelöltjeként abszolút többséget nyert, korábban már közölte: azután, hogy márciusban átveszi az elnöki hatalmat, első dolga lesz a hírhedt titkosrendőrség felszámolása.

– A kubai hatóságok felkérték a cseh-szlovák rádió havannai tudósítóját, hogy a lehető legrövidebb időn belül hagyja el állomáshelyét. Az udvarias formában megfogalmazott kiutasítás indoklása szerint Mihail Cermak nem az igazságnak megfelelően tájékoztatott a kubai valóságról. A kiutasítás tényét a prágai rádió is megerősítette.

– A kelet-európai országokban végbemenő demokratizálódás hatására Kubában is érlelődik a szabad választás és a népszavazás gondolata Fidel Castro rendszeréről – értesült Buenos Aires-i forrásból az MTI tudósítója. Tudomásuk szerint Kubában egyre szaporodnak azok az ellenzéki hangok, amelyek az emberi szabadságjogokra hivatkozva megkérdőjelezzik Fidel Castroék hatalmát és szabad választást sürgetnek.

Jugoszláviai
levelezőnkől

Ilyen újságot akarunk!

Az Újvidéken megjelenő Magyar Szó napilapot védik az olvasói

Mindössze néhány hete, hogy Magyarországon is kapható szabad eladásban a jugoszláviai magyarság egyetlen napilapja, az Újvidéken megjelenő Magyar Szó. Az a néhány száz olvasó, aki Magyarországon vásárolja nem tudhatja, hogy a lap sosem volt olvasói körében olyan népszerű, mint most, még kevésbé tudhatja azt, hogy komoly megpróbáltatásoknak van kitéve a szerkesztőség, aminek a kimenetele egyelőre igen bizonytalan.

Karácsonykor ünnepelte az újság megjelenésének negyvenötödik évfordulóját, ez alkalomból Szabadkán ünnepséget rendeztek, amelyre azonban nem ment el a város hivatalos vezetősége, de nem a Szabadkán élő dr. Szám Attila sem, a lap kiadótanácsának elnöke. A város vezetőségének távolléte azzal magyarázható, hogy most éppen nem tudni, ki a vezetőség tagja, a nagyhatalmú Radoman Božovic helyi pártelnök ugyanis éppen az ünnepség napjaiban lett kinevezve tartományi kormányelnökké, a városelnök Kasza Józsefnek meg éppen elég baja van mostanában éppen Božovic-tyal és amiatt, mert a politikailag mindenható Božovic meglehetősen bevált, de talán méginkább kompromittált pártmódszerekkel megkísérli megbuktatni a nemrégén újraválasztott Kasza elnököt. Ebben a mesterkedésében a pártelnöknek az egyik segítőtársa a már említett Szám Attila, aki elsőként emelte fel szavát a Magyar Szó szerkesztéspolitikája ellen.

A dolog azzal kezdődött, hogy a Magyar Szó átvett egy másik lapban megjelent cikket. Tévedés ne essék, nem egy ellenséges beállítottságú külföldi lapból, hanem egy jugoszlávból. Ez a cikkeske tulajdonképpen azt írta meg, hogy ez az említett Božovic sztálini módszerekkel torol meg minden személyes sérelmet. Dr. Szám Attila e cikk megjelenése után összehívta a laptanács rendkívüli gyűlését és követelte a szerkesztéspolitikai elmarasztalását. A laptanácsról annyit kell tudni, hogy ez afféle társadalmi ellenőrző szerv. Nos az ülésen a több mint egy tucat tanácstag között mindössze egyetlen egy akadt, aki egyetértett a tanácselnökkel, a többiek azonban határozottan szembefordultak vele.

Azóta újabb újabb támadások érik a Magyar Szót mind Radoman Božovic, mind pedig más, politikai hatalmasságok részéről, de érdekes módon sokan vé-

dik is. Többek között érezhető szimpátiát mutat a nemzetiségi szerkesztőség iránt a Belgrádban megjelenő országos lap, a Borba, amely jelenleg az egyetlen olyan belgrádi napilapnak tekinthető, amely nem vádolható részrehajlással; megírja az országban történeteket és a véleményeket akkor is, ha az esetleg nem kedvező a belgrádi szerb politikai irányítónak.

A Magyar Szó elleni legutóbbi támadást már egyenesen a szerb államfő, Slobodan Milošević táborából intézték a lap ellen, nem is akárhol, hanem a vajdasági tartományi parlamentben, s nem más intézte, hanem az a bizonyos Kertész Mihály, akiről egyelőre nem is tudni, hogy nem lenne-e jobb inkább Mihály Kertesnek nevezni, tekintve, hogy magyarul megszólalni sem tud, gondolkodni sem akar. Ez utóbbiról egyesek azt mondják rosszmájúan, hogy másként sem, s nem is tud. Kertes vagy Kertész a parlamentben, amikor ott arról volt szó, hogy a tartományi kormányelnöki székbe emelt Radoman Božovic ellen magánvád alapján pert indít két szabadkai ügyész és a már említett városelnök, kijelentette, hogy Božovic el se menjen a tárgyalásra s ha a bíróság netán pénzbüntetéssel sújtaná emiatt, hát ő, Kertes-Kertész Mihály-Mihály személyesen fizeti ki azt. Majd hozzáfűzte még, hogy a Magyar Szó szerkesztőségét pedig ki kell tisztítani. Rá jellemző módon a tisztogatást kiterjesztené az újvidéki televízióra s amíg ez meg nem történik, felszólította a tévéelőfizetőket, tagadják meg a díj fizetését. Kertesről tudni kell, hogy ő Szerbia államelnökségének a tagja.

Minél súlyosabb támadások érik azonban a Magyar Szót, az olvasók annál határozottabban támogatják. Ennek alighanem elég érthető az oka: a lap négy és fél évtizedes fennállása óta sosem képviselte saját olvasóinak az érdekeit, sosem állt ki ezeknek az érdekeknek a védelmében olyan határozottan, mint mostanában teszi. S az olvasók elfelejtik, hogy a korábbi lapirányítók mennyire lejárták ezt az egyetlen jugoszláviai magyar napilapot, most határozottan a védelmükbe veszik.

Hogy milyen eredménnyel, azt majd idővel meglátjuk. Egyes politikusok ugyanis már emlegetik, hogy át kellene nevelni az olvasókat.

Rózenthal Károly

Sokan vagyunk a bacauai szállodai szobában. Nyolcan Magyarországról jöttünk, hárman helybeliek: Nistor Vasile, a Nemzeti Megmentési Front városi elnöke, dr. Biró Lusovic, magyar származású orvos, aki vállalta a tolmács szerepét, és közöttünk van dr. Chelerin Dan is, aki szintén orvos, a városi kórházban dolgozik. Beszélgetésünk nem újságcikknek indult, közvetlen, baráti a hangulat. Mindannyian érdeklődünk a román „kulisszatitkokról”, végül a Szabad Európa munkatársa is bekapcsolja a magnót, s én is a jegyzetfüzetem után kapok. A kötetlen eszmecsere érdekesnek bizonyul. Már a román hadsereg állapotánál tartunk, amelyen még csak vitatkozni sem lehet...

– A zarnoknak nem volt érdeke, hogy a hadsereget képezze védekezésre, mert előre látva félt attól a forradalomtól, ami most lezajlott – így látják őket hárman. – Ezért csak a Securitatét képezte. Speciálisan úgy volt szervezve az egész, hogy ne legyen ellenfele a diktatúrának.

– Hol vannak a volt secusok, mert viszonylag keveset fogtak el. Hol bujkálnak? – kérdezzük aggódva.

– Nem az egész Securitate volt beavatva az államvédelembe, csak az 5. szekciónak volt a feladata, hogy a diktatúrát védje a nép ellen. Nem minden secus árulta el a népet. Akik elárulták, azokat már elfogták, ha még egy-kettő kószál közülük, azokat is el fogják fogni...

– Mennyire igaz az a hír, hogy Iránból 3 ezer zsoldos katona jött Romániába?

Jeladó a zarnok karján...

Ahogy a bacauiak látják

– Ez nem igaz. Kellene volna valakinek az országban azt látni, hogy megjelentek. Az ilyen tévhírek célja, hogy destabilizálják az itteni helyzetet, hogy zavart keltsenek. Constancában észleltek ilyen jellegű dolgot, de végül is nem tudtak partra szállni, mert a román tengerészet megakadályozta.

– Tehát mégis igaz, hogy Ceausescu szerződéseket kötött az irániakkal a diktatúra megvédésére?

– A zarnok a pénzt ilyen dolgokra használta fel, hogy megvédje saját hatalmát a nép ellen. Elképzelhető, hogy volt ilyen szerződés, várta, hogy kiszabadítsák a fogságból. Ezért kellett, hogy a nép haditörvényszék elé állítsa és elítélje...

– Úgy éretek, hogy tudták, hol hallgatták ki a Ceausescu-házaspárt?

– Azt állítják az országban – nem hivatalos forrásból tudjuk –, hogy az államvédelmi osztagok tudták, hogy hol van, mert az órájában volt egy jeladó, amit be lehetett mérni. Állítólag ezért nézte oly gyakran a zarnok az időt, várta, hogy mikor támadják meg az egységek azt a helyet, ahol volt a törvényszéki tárgyalás – hogy kimentessék. A tárgyalás ideje alatt ugyanis állandó jelleggel tűzharc volt a Securitate és a katonaság csapatai között.

– És ha kimentük az épületekből, onnan hogyan képelték továbbvinni?

– Azt nem tudjuk. De mindenesetre itt, Bacauban van egy katonai repülőtér, s nem hivatalos források szerint innen akart meglőgni...

– Hogyan?

– Azt mondják, hogy az itteni vízerőművet Ceausescu fel akarta robbantani, ami több millió köbméter vizet jelentett volna. Ez elárasztja a várost, s míg az emberek a felfordulással foglalatostkodnak, addig ő elrepiül...

– Hová?

– Észak-Koreába...

– Nem kitalációk ezek a variációk? Ilyenkor sok mindent elképzelt a nép, úgy mond, mondák születnek...

– Nézze, lehet, hogy nem igaz, de feltétlen elképzelhető. Ezek katonai következtetések. A körülmények – a reptér, a vízerőmű – létezik. Egyébként az első számú „menekítő” repülőtér Buzauban van, mi csak másodsorban jöhettünk volna szóba.

– A dinasztia többi tagjaival mi lesz?

– Igaz, hogy a halálbüntetést eltörölték az országban, de mindenki meg fogja kapni méltó büntetését.

– Ez a forradalom a román nép forradalma volt. A gyűjtőszikrát viszont a román nép integráns része, a csekélyke kis magyarság jelentette. Nem érik-e úgy, hogy ez a nemzetiségi ellentétet újra szítja?

– Szerintünk semmiképp, mert minden nemzetiség, a három nemzet együtt szenvedett. Az évszázadok során együtt nőtt fel, ugyanazt a kenyeret ette, ugyanazt a vizet itta. Mind a jóban, mind a rosszban össze kell fogjunk és testvérek kell, hogy legyünk...

– Mennyire bíznak a mostani vezetőikben az emberek?

– A nép együtt harcolt, a Nemzeti Megmentési Frontot az emberek maguk formálták, közülük választották tagjait. Meggyőződésük, hogy áprilisig, a szabad választásokig a leghűbben gondozzák az ország minden ügyét.

– Ki lehet-e irtani a félelmet egyhamar egy egész nemzetből?

– A román nép egy olyan nép, amely nagyon sokat szenvedett, és megszokta a kínzás minden fajtát. De abban a pillanatban, amikor kitör a haragja, akkor kitartott mellette áll mindenféle veszély elé és harcol az utolsó vércseppig. Huszonöt éve elnyomásban éltünk, kialakult egy feltételes reflex – nehéz kiirtani ezt a félelmet. Pillanatnyilag még nem tudjuk, hogy mit nyertünk és mit valósítottunk meg. Még a kezdetén vagyunk. Meg kell tanulnunk szabadnak lenni, hogyan kell a demokráciát értékelni. Most a mindennapi embernek egyetlen egy dolog jut: minél jobban és minél többet dolgozni testvériségben együtt, hogy a gazdasági nehézségeket, ami a zarnok után maradt, elsimítsuk. Jelenleg ez a legfontosabb feladata a népnek...

Szilvási Ildikó

Fodor István megbeszélése az Ellenzéki Kerekasztallal

Az Országgyűlés előtt álló fontosabb feladatokról tájékoztatta csütörtökön az Ellenzéki Kerekasztal képviselőit Fodor István, az Országgyűlés megbízott elnöke. A megbeszélésen a résztvevők kicserélték véleményüket a képviselők jogállásáról, tiszteletdíjáról, költségtérítéséről és kedvezményeiről szóló törvényjavaslatról, amely a következő ülésszakon kerül a Parlament elé. Ugyancsak szó volt a Házzsabály módosítására betervezendő javaslatról, amelynek egyrészt az a célja, hogy a Házzsabály megfeleljen a sarkalatos törvényekből következő változtatásoknak, s megjelenítse az újonnan felállított alkotmányos intézményeket. Másrészt pedig biztosítani kívánja az új Parlament megalakulásának feltételeit. Ugyancsak szó volt Király Zoltán és Raffay Ernő képviselők indítványáról, miszerint a jelenlegi Országgyűlés módosítsa az Alkotmányt annak érdekében, hogy a nép közvetlenül válasszon köztársasági elnököt. Fodor István kikérte az EKA szervezeteinek véleményét arról az elképzelésről is, hogy esetleg az Országgyűlés március 15-i ünnepi ülésén határozzon a címeréről.

A megbeszélésen jelenlévő EKA-szervezetek képviselőinek többsége egyetértett azzal, hogy a képviselők

jogállására vonatkozó törvényjavaslat, illetve a Házzsabály módosítására vonatkozó indítvány kerüljön a januári ülésszakon az Országgyűlés elé. Az MDF és az SZDP képviselője azonban a képviselők jogállására vonatkozó törvényjavaslatról szólva fenntartásait hangoztatta azzal kapcsolatban, hogy a hónapok tiszteletdíját a miniszteri fizetésekhez viszonyítva határozzák meg. Utaltak arra, hogy ebben az esetben egybeesne a törvényhozó és a végrehajtó érdeke, ami gyanút kelthetne a népből. A Király-Raffay-féle javaslatot a pártok egy része ellenezte, más részük pedig testületileg még nem foglalt állást a kérdésben. A címerrel kapcsolatban Szabad György (MDF) személyes véleményét tolmácsolva elmondta: erről már az új Parlament döntsön. A Bajcsy-Zsilinszky Társaság álláspontja: az Alkotmánybírók foglalkoznak állással, hogy a választásokkal egyidejűleg szavazhasson a nép a címeréről. Ha ez nem lehetséges, a jelenlegi Parlament döntsön. A Független Kisgazdapárt, a Kereszténydemokrata Néppárt, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt és a Magyar Néppárt képviselői egyelőre nem mondtak véleményt.

Fodor István az elhangzottakra reflektálva meggondolandónak minősítette az MDF és az SZDP véleményét a képviselők tiszteletdíjáról. Úgy vélekedett, célszerű lenne a törvényben meghatározni, hogy a díjazás mértéke csak az inflációnak megfelelő arányban emelhető. Kérte, hogy az EKA képviselője vegyen részt és fejtse ki az Ellenzéki Kerekasztal álláspontját az Országgyűlés jogi, igazgatási és igazságügyi bizottságának ülésén a törvényjavaslat megtárgyalásakor. A Király-Raffay-féle indítványról elmondta: amennyiben az megfelel az alaki és a jogi feltételeknek, nem beszélhet le a képviselőket előterjesztésükről. Am javasolta, hogy az EKA hívja meg Király Zoltánt és Raffay Ernőt, s vitassa meg velük a témát. Végül kifejtette: szerinte az lenne a legmegnyugtatóbb, ha a címerrel népszavazás döntene. A kérdésben nagyon várja az EKA állásfoglalást, amit a Parlament a legmesszebbmenőkig figyelembe kíván venni.

A tanácskozáson az EKA pártjai közül az SZDSZ nem vett részt, a FIDESZ képviselői pedig a napirend megtárgyalása előtt kivonultak, mivel kérésükre nem tárgyalták soron kívül javaslatukat. Ennek lényege az volt, hogy az EKA nyilatkozatban határolja el magát Vigh Károlynak a Magyar

Nemzetben január 8-án megjelent cikkétől, amelyet az Ellenzéki Kerekasztal soros elnökeként jegyzett, s amelyben támadta Haraszi Miklóst, az SZDSZ ügyvivőjét egyik sajtónyilatkozata miatt. A fiatal demokraták emlékeztettek rá: az Ellenzéki Kerekasztal soros elnökének funkciója csak arra terjed ki, hogy az EKA üléseit vezesse, illetőleg az ott elhangzottakról nyilatkozzon a sajtónak, márpedig az EKA-nak nincs a szóban forgó írással azonos tartalmú nyilatkozata. A kérdés soron kívüli felvetésére a FIDESZ választmány kötelezte képviselőit, akik egyébként kivonulásuk előtt átadtak Fodor Istvánnak egy levelet, amely a fiatal demokraták véleményét tartalmazza a csütörtöki ülésen tárgyalt országgyűlési témákról.

Az Ellenzéki Kerekasztal végül megvitatta a FIDESZ által felvetett kérdést, és kötelezte Vigh Károlyt, hogy tegyen közzé a Magyar Nemzetben szöveget, amelyben kijelenti: az említett cikket nem az EKA soros elnökeként jegyezte. Másrészt az EKA megerősítette azt a korábbi döntését, miszerint a soros elnök jogköre a vita vezetésére vonatkozik, illetőleg csak az EKA-ban vitatott kérdésekben nyilatkozhat ilyen minőségében.

Az Ellenzéki Kerekasztal felvette tagjai sorába a Független Szociáldemokrata Pártot.

Nyers úrnak nyersen egy szociáldemokratától

Nyers Úr!

Őn a szociáldemokrata párt tagjaként 1948-ban elharcosra volt a két párt egyesítésének. Nem volt már gyerek ez időben. Tudnia kellett, hogy kommunizmusnak lenni, kommunistákkal szövetkezni egyet jelentett az erőszakkal való hatalomra töréssel, a hatalom megszerzése után azt erőszakkal megtartani igyekvőkkel való szövetséggel.

Őn, mint többször hangoztatta, nyomdász volt, tehát sokkal több információval rendelkezett mint az egyszerű, csak újságolvasó, rádiót hallgató ember. Tudnia kellett a Szovjetunióban uralkodó terrortól, a magyar kommunista emigráció megritkításáról, a német fasizmussal való szövetségéről, a lengyel nép lerohanásáról, majd tömeges irtásáról. Tudnia kellett az 1945 utáni magyarországi gyalázatosságokról. Egy vezető politikus ne tudta volna? Ez mese.

Az egyesülés után mindig vezető helyen volt. A MAORT. A Nitrokémia, a Rajk és Mindszenty pert, az internálásokat és a padlás-lesöpést is vezető beosztásban, kommunista vezetőként ülte végig. Végigstatisztálta Riesz István igazságügyminiszter agyonverését, Kéthly Anna, Kelemen Gyula, Vas Witeg Miklós, Ivanics István, Leveleki Gyula és sok-sok elvtársunk megkínzását, igazságtalan elítélését. Úgy tesz, mint aki nem tudott Recskről, Kistarcsáról és a többi internálótáborról és az ott folyó kínzásokról. A kitelepítésekről és mind arról a sok gyalázatról, amit elvtársai, a kommunisták véghez vittek, mintha mit sem tudott volna.

Őn nem mondta azt, hogy visszamegy nyomdászni. Ott dolgoznia kellett volna. Bekertült volna egy olyan környezetbe, ahol Őnt mint nyomdászt többszörösen áruolnak tekintették volna.

Őn nemcsak a szociáldemokratákat, nemcsak a magyar népet, de ezen belül a nyomdász családot is elárulta, amikor mint vezető végignézte az ország legjobban szervezett szakszervezetének szétzúzását, a szakszervezet vezetőinek meghurcolását.

Őn 1956-ban MSZMP-tag lett, vagyis csatlakozott ahhoz a párthoz, amelyik felvállalta azt, hogy idegen ország hadseregének nyújt fegyveres segítséget népe szabadságharcának eltiprásához. Őn sorozatban árulta el pártját, szakszervezetét, országát, népét. Mindezek után újra áruló lett, mert cserbenhagyta kommunista barátait és próbál vissza vedleni szociáldemokratává.

Nyers Úr!

Őn hirdeti, hogy visszanyúlnak a szociáldemokrata hagyományokhoz. Én nem tudom kihez járt Őn szemináriumba,

de abban biztos vagyok, hogyha az illető szociáldemokrata volt, nem felejtette el elmondani, hogy ezt az elvet csak tiszta lelki, tiszta kezű emberek hirdethetik. A bűnpártolók ne gyalázzák meg elvünket.

Átvették a szociális védőhálóról szóló ígéretet is. Az Önök védőhálója az ország nyugati határán sok-sok kilométeren keresztül húzódtott, végig az osztrák határon. Ezt a hálót az Önök támogatásával szerelték fel és tartották üzembe. Aki fennakadt, gyakran az életével fizetett. Csak nem ezt a hálót akarják védelmünkre felhasználni? Nehéz lesz. Nehéz lesz akkor is, ha az elmúlt negyven év minden vámszedőjét segítségül hívja.

El a kezekkel a szociáldemokráciától!

A népbuutítás ideje lejárt. Nálunk, mint tudja, nem szokás az önkritika. Nálunk vállalni kell a következményeket. Ön

1948-ban megtagadta a szociáldemokrata elveket. Karrierje érdekében segített elvéreztetni pártunkat, hagyta meghurcolni, a süllyesztőbe küldeni pártunk vezetőit és tagjait.

Tisztátalan kezével ne mocskolja be hitünket!

A szociáldemokrácia emlegetésével ne riassza vissza pártunktól a becsületes, jó irányú változást kívánó embereket.

Az Ön és elvtársai szájából a szociáldemokrácia dicsérete pártunk lejáratása. Szidjanak, átkozzanak csak úgy, mint azt negyven éven keresztül tették. Ezt a kis időt, ami Önöknek még hátra van, valahogy majdcsak kibírjuk.

Állítólag egy bölcs ember mondotta azt, hogy a politikában egyszer minden ember tévedhet. Őn Nyers úr már sokszor tévedett, de legnagyobb tévedése az, ha abban a hitben ringatja magát, hogy Önnek hisz a magyar nép.

Müller Antal

„Krutinák ist ein forratalmár” ...

...állapította meg egy segesvári polgár. De Erdély egész területén ismeretes az a név, mely fémjelzi a PANORÁMA című külpolitikai műsort.

Egy román ortodox pap véleménye a következő: „Romániában három ember indította el a forradalmat: Doina Cornea tanár, Tőkés László lelkész és Chrudinák Alajos...”

Ez a pap magyarul prédikált december 24-én szenteste, Sepsiszentgyörgy pártközpontjának lépcsőjén, magasba emelt kereszttel a kezében.

Idehaza annyira természetes a Panoráma stábjának szolgálata, hogy meg sem említjük. Pedig példát vehetnénk róluk, mi mindannyian, kik a tömegtájékoztatót, az újságírást választottuk életpályául. Hiszen Chrudinák Alajosék külső és belső nyomás alatt is képesek voltak elvégezni mindazt, amit a történelem megkövetelt tőlük. Negyven esztendőnyi lelkiismeretlenséget, magyartalanságot feledtetett Erdély népevel a forradalmat megelőző időszakban, egy-egy hétfő esti adás. S talán Tőkés László élete is azért maradt meg, mert a Panoráma stábjá világáig kürtölte a gyil-

kosok szándékát, Temesvár hős papjának, reformátorának ember-céljait.

Nem felmagasztalni akarom Chrudinák Alajost. Csupán tolmácsolni a Temesköz és a Partium magyar és román lakosainak köszönetét. Hiszen e műsor adta vissza a bizalmat nekik. E műsor bizonyította be, hogy a kommunizmus által internacionalizmusnak nevezett néparulás, nemzetvesztés csak egy kis csoport sajtója, nem a magyar népé. S a románság is e műsorból tudhatta meg, hogy Magyarország nem akarja Románia hetven esztendőnyi területét visszaszerezni, hanem a területekkel együtt egész Romániában demokráciát, szabadságot és egyenlőséget szorgalmaz...

S amíg a Panoráma tette a dolgát, voltak szerkesztőségek, amelyek kollegáink leírt, a diktátor ellen szóló bizonyítékait irredecentnak nevezték, s nem jelentették meg...

De változik az idő és változik az erkölcs, néhány lapnál is. A nagyváradi apát szavait idézném befejezésül.

„Tolmácsolok kérlek – mondta Matos Ferenc – köszönetünket mindazon erőért és bizakodásért, melyet a Panorámától és annak főszerkesztőjétől kaptunk. Isten áldása legyen velük az elkövetkezőkben is.”

(stoffán)

A Nemzeti Kiszgazdapárt álláspontja (II.)

Konkrét, személyre szóló elszámoltatást

A szegedi pártalapító gyűlés tizenegypontos nyilatkozatának éppen a 11. szakaszában *összegeztük* a máris kész pártalkotmányunk legalapvetőbb célkitűzéseit. Így a magyar nemzeti sajátosságokat tükröző keresztény etikán alapuló polgári demokratikus értékek védelme, az agrárédek képviselője, a földtulajdon 1947-es évi állapotának visszaállítása, a kistelepülések valóságos önkormányzatának biztosítása, alapvetően és döntően a magántulajdonon alapuló valódi piacgazdaság létrehozása mellett olyan társadalom megteremtése, amely egyrészt ösztönzi és elismeri a vállalkozókedvet, másrészt szociális biztonságot nyújt a munkavállalók, különösen a pályakezdők és az elnyomott nyugdíjasok helyzetének gyökeres javításáért.

Külön fejezete programunknak – az itt kifejtendő – két igen kiemelt politikai álláspontunk, amely a bolsevizmus törvényes tilalmát és az elszámoltatás konkrét tételét, megkezdését célozza. A párt belső, szervezeti működésével kapcsolatban pedig a Nemzeti Kiszgazda és Polgári Pártot megalakító mintegy 300 vezető és küldött már az alakuló gyűlésen kinyilvánította: *a párt alulról építkezik*, önkormányzatainak pártalkotmányban rögzített jogait kívülről és felülről senki és semmilyen „felsőbb” bizottság nem sértheti meg. A demokratikusan megválasztott országos tisztségviselők és a személyükből álló pártelnökség munkáját, tevékenységét a megyék által közvetlenül megválasztott országos intézőbizottság irányítja és ellenőrzi két nagyválasztmányi ülés között. Vagyis teljességgel *elvetettük* a párt 1946–47-es lefejezése után megkonstruált alkotmányát – melynek „megalkotásában” döntő módon kivette a részét a jelenlegi ügyvezető alelnök, számos kitüntetést „kiérdemelve” ezért mind a Rákosi-, mind a Kádár-rezsimtől – s *visszahelyezzük jogaiba az 1930–45-ös*

eredeti kiszgazdapárti alapeszméket. Mind ez mai viszonyaink között egyértelműen *jobboldali politika*, ami egyebek közt azt jelenti: nem ismertünk el egyetlen olyan politikai pártot sem, amely *a legcsekélyebb mértékben* is jogfolytonosságot vállal az álnok, kommunista eszméket hirdető, véres, népelyomó diktatúrát gyakorló – immáron megbukott, levitézlett – bolsevizmussal. Álláspontunk szerint ezek az eszmék nemcsak idegenek az emberi természettől, hanem – amint ezt az Európában utolsóként megbukott, legkegyetlenebb romániai kommunista diktatúra is *jellemezően* példázta! – a megvetett fasiszta rendszereknél is *súlyosabb*, emberiségellenes bűncselekmények, a *több vér, szenny, erkölcsstelenség és a nevéhez, eszméjéhez, jelképeihez tapadó korrupció* miatt, követeljük: létrehozandó európai szellemű jogállamunkban *tiltsa törvény a kommunista szervezkedést és annak gyűlölt jelképeit!* Azoknak ugyanis szerintünk a történelem lomtárában a helyük végérvényesen, a horgokereszt és az általa szimbolizált eszmék társaságában van. Nem szeretnénk, ha ezt bárki úgy fogná fel, hogy ez pluralizmussal, ellenességgel, egyfajta politikai eszme diktatórikus kiiktatása, a demokráciához annyira hozzátartozó kisebbségi vélemény elfojtása. Véleményünk szerint ezzel szemben csupán arról van szó: *nincs helye* egyetlen civilizált, demokratikus jogállamban sem olyan politikai szervezetnek, amely a hatalom kizárólagos birtoklásával annyi mérhetetlen erkölcsi, gazdasági kárt és anyai szenvedést okozott a népnek, mint a fasiszta, de *méginkább* a kommunizmus eszméjét hirdető párdiktatúrák!

Történelmi tény, hogy Magyarországon – de a többi úgynevezett „szocialista” országban is – *csak ilyen* típusú kommunista pártok működtek. Ebből adódóan követeljük azt is: *törölje* a megválasztandó új par-

lament a nemzet Alkotmányából az úgynevezett „demokratikus szocialista értékek” meghatározást is, mivel ilyenek *nem léteznek*.

*

Politikai programunk másik sarkallatos kérdése, hogy itt az ideje *a tényleges rendszerváltásnak*, amelynek megkerülhetetlen első lépése az oly sokat hangoztatott – de *csak hangoztatott!* – *elszámoltatás*. Ennek része kell legyen nemcsak országos szinten, de a megyei és helyi volt pártvezetők, közhatalmi funkciót betöltők személyre szóló, konkrét elszámoltatása is.

Valljuk, hogy *nincs hitele* e csendes hazai forradalom egyetlen deklarációjának, jelszavának sem – főleg vidéken – addig, amíg *ugyanazok* ülnek a fontos posztokon, akiket a bukott rendszer kontraszelektív gyakorlata ültetett oda.

Ez vezet a lakosság, az állampolgárok, a munkavállalók körében egyre fokozódó politikai, közéleti közömbösséghez és főként ebben a *mozdulatlanságban* rejlik annak is a legfőbb oka, hogy a gazdaság, a létfeltételek nemhogy a kibontakozás irányában változnának, hanem rohamosan tovább romlanak, *súlyosbodnak*.

Megengedhetetlen, és az állampolgárok döntő többségének *elemi igazságérzetét* sérti, hogy az eddigi kiváltságokat élvező kommunista vezetők *akadálytalanul* semmisíthetik meg uralmuk, korrupcióik *árulkodó* nyomait. Ehhez tartozóan az is *tűrhetetlen*, hogy többségük nyíltan, vagy burkoltan menti át politikai hatalmát a gátlástalanul összeharcsolt vagyonával – annak gyarapítását még ma is lehetővé tevő jogszabályok segítségével – gazdasági hatalommá. (Ezzel összefüggésben írta a Nemzeti Kiszgazdapártot megalapítókhoz szóló

levelében – egyebek közt – *Futó Dezső* újságíró, egykori kiszgazdapárti nemzetgyűlési képviselő, akit *tiszteletbeli elnökké* választottunk: „Ne higgye bárki is, hogy a mi negyven éven át örök *hurrázóink*, úgynevezett vezető rétegünk, csak egy jottányival is különbek lettek volna, mint akár a cseh és szlovák, bulgár vagy keletnémet, nem szólva a román vezető rétegről. A rendszer bukása után szomszédaink azzal kezdtek, hogy *tudni akarják a nemzet mind erkölcsi, mind anyagi megrontóinak nevét...* Joga van a magyar nemzetnek is megtudni, kik azok, akik meglopták...”)

Ha sürgősen nem állítunk fel a jelenlegi közhatalmi szervektől (állami, tanácsai, ügyészségi, rendőrségi és bírósági) *független* országos, megyei, és helyi *elszámoltató bizottságokat*, akkor a részben szükséges szerűen, naponta felszökő árak *ma sem* az egykori kiváltságosokat, hanem bennünket, *eddigi alattvalókat* sújtanak *kizárólag!*

Ezt nem tűrhetjük, mert ellenkező esetben *még jobban lemaradunk* a szomszédos országokhoz képest, ahol igen rövid idő alatt – minden hamis porhintés ellenére – *máris messzebbre jutottak* e rosszemlékű kommunista diktatúra felszámolásában.

*

A gazdasági élet *normális* vérkeringésének beindítása, az életszínvonal javulása véleményünk szerint *kizárólag* a döntően magántulajdonon alapuló viszonyok helyreállításának a függvénye. Ezen belül pártunk – mint a vállalkozók, s főként az agrárérdekek politikai képviselője – a földtulajdon, s általában a magántulajdon 1947-es állapotok szerinti visszaállítását követeli. Ennek széleskörű megismertetését – a teljes pártprogram egyidejű elkészítésével – a leg sürögősebb teendőnknek tartjuk, mert ezzel is adós maradt az FKGP arc nélküli vezetése, s így *alkalmat teremtett* ennek tudatos *félremagyarázására*.

Az Országos Ügyvivői Testület nevében:
FALUDI SÁNDOR
OB-tag, pártszóvivő

A szakszervezet felszólítására

Lemondott a Nitrokémia vezérigazgatója

A nagyvállalat szakszervezeti bizottsága január 8-án levélben szólította fel lemondásra Kovács Tibort, a Fűzfő-gyártelepi Nitrokémia ipartelepek vezérigazgatóját. A szakszervezet egyebek között nehezményezte, hogy fontos döntések előtt nem kérték ki a véleményét, de az igazgatótanács sem működött a gyakorlatban, ugyanakkor tovább növekedtek olyan bürokratikus szervezetek, melyekre megítélésük szerint nincs szükség a vállalatnál. A környezetvédelemért tett erőfeszítések elismerése mellett is nehezményezte a szakszervezet, hogy a környezet-szennyezésekben vétkes vállalati dolgozók és vezetők felelősségre vonása elmaradt.

A vezérigazgató, aki 40 évet töltött el a Nitrokémiánál, s 1964 óta tölt be vezető beosztásokat, a bírálatokat megelégedéssel, azok jobbító szándékát elismerve a vállalati tanács ülésén benyújtotta lemondását, s bejelentette, hogy január 31-én nyugdíjba vonul. Hangsúlyozta azonban, s ezt bírálói is elismerték, hogy a Nitrokémia nincs válsághelyzetben, nyeresége várhatóan meghaladja az előző évi, s dolgozóinak bérét úgy tudta 20 százalékkal növelni, hogy ezért nem kellett büntető adót fizetnie, ugyanis megteremtették a béremelés gazdasági alapjait. A biztonságos jövő azonban megújulást igényel, amit új, fiatalabb vezetéssel remél elérni a Balaton-parti nagyvállalat.

– gyg –

Tüntetések

az állambiztonsági jogsértések ellen

Tiltakozó demonstrációt tartott pénteken a Nemzeti Kiszgazda és Polgári Párt a Belügyminisztérium bizottsági szolgálatának épülete előtt. Az akció szervezői petíciót juttattak el Horváth István belügyminiszterhez, amelyben követelték azonnali lemondását.

Az állambiztonsági szolgálat alkotmányellenes tevékenysége ellen tiltakozott Győrött a Szabad Demokraták Szövetségének helyi csoportja Győrött. A Győr-Sopron Megyei Rendőr-főkapitányság épülete előtt megmozduláshoz a Magyar Demokrata Fórum is csatlakozott. A szónokok itt is a belügyminiszter lemondását, valamint „a magyar Watergate-ügy” vizsgálatának Győr-Sopron megyére való kiterjesztését követelték. A továbbiakban hangoztatták: hazánk belső rendjének védelméhez nagy szükség van a rendőrség becsületes munkájára, de nincs szükség alátomos eszközökkel politizáló titkos szervezetekre.

Kecskeméten a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság épülete előtt gyülekező tüntetők kifejezték meggyőződésüket, hogy a rendőrök túlnyomó többsége elhatárolja magát a személyi és állampolgári jogokat sértő tevékenységtől.

Ugyancsak tüntetésekről szóló jelentések érkeztek Egerből, Szegedről, Békéscsabáról és Szekszárdról.

A Közlekedési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének Elnöksége 1990. január 11-én tartotta alakuló ülését, amelyen az alábbi nyilatkozatot fogadta el:

A korábbi közlekedési szakszervezet több év óta küzdött a közúti közlekedésben és a városi tömegközlekedésben dolgozók azon jogos követeléseinek teljesítéséért, érdeksérülmeinek megoldásáért, amelyek a Közúti Közlekedési Szakszervezet és a városi tömegközlekedés dolgozóit szervező szakszervezeteket a sztrájk eszközeinek igénybevételére készítették. A szövetség elnöksége azonosul a dolgozók jogos követeléseivel, és szolidáris az 1990. január 18-ára illetve január 23-ára tervezett figyelmeztető sztrájkokkal.

A saját eszközeivel a jövőben is segíti a sztrájkban résztvevő szervezeteket érdekérvényesítő tevékenységeikben.

Közlekedési Dolgozók Szakszervezeti Szövetségének Elnöksége

A magyar szabvány és a Közös Piac, avagy

Hogyan vezette ki Hüvelyk Matyi testvéreit a sűrű sötét erdőből?

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy KGST nevű nagy család. Nagyon szegények voltak. Nemcsak kenyérre, hanem még korszerű elektronikai iparra se telt nekik. Sokat éheztek, sírtak-rítottak, míg aztán egy szép napon a szülők összetanokodtak, és bevitték a hét szép gyereküket a sűrű sötét erdő kelős közepébe. Pocsékul otthagyták őket. Farkas-e, vagy medve, valami majdcsak végez velük. De nem így történt. A legkisebb és legeszebb közülük: Hüvelyk Matyi igencsak leleményes módon (bizonyos kenyérmorzsaszórásai szabványfejlesztési technológiák alapján) kivette elkámpicsorodott, ázó-fázó, citerázó, sírdogáló testvérkéit a sűrű sötét erdő kelős közepéből. A történet ennyi. A tanulság valamivel több.

Baj van az arányokkal!

Tudom, az ilyesfajta rémmesékkel Grimm mester óta Dunát lehetne rekeszteni. Ám komolyra fordítva a szót, az mindenképpen tény, hogy 1992 szelleme, az egységesülő Közös Piac árnya figyelmeztetően lebeg gazdasági életünk e kérdésben szűziesen szemérmes, pirulósan hallgatag bakfisléke fölött. Holott a tét óriási: Magyarország életben maradása, amelyhez hazánknak feltétlenül kapcsolódási pontokat kell találnia az EGK-hoz. Ezeket a kapcsolódási pontokat pedig javarészt azzal alakíthatjuk ki, ha a lehető legkorszerűbb nemzeti szabványokkal rendelkezünk.

Milyenek a magyar szabványok és milyeneknek kell lenniük 1992-re? Alkalmos-e a magyar szabvány bármilyen kapcsolatteremtésre az EGK-val? Czinkóczy Csaba, a Magyar Szabványügyi Hivatal szabvány-módszertani főosztályvezetője válaszol:

– Itthoni termékeinket általában a magyar nemzeti szabványok alapján gyártják. Ezek többségét a Magyar Szabványügyi Hivatal dolgozza ki. (A magyar szabványok a kiviteli termékekre csak akkor vonatkoznak, ha a szerződő felek ebben megegyeznek.)

Nemzeti szabványainkat sokféle nemzetközi szabvány figyelembevételével alakítjuk ki leggyakrabban úgy, hogy egy az egyben átvesszük ugyanazokat a nemzetközi (ISO-, IEC-) szabványokat, amelyeket a világ valamennyi országa, köztük a Közös Piac tagjai is nemzeti szabványként alkalmaznak. Mivel a nemzetközi szabványokat számos ország jelentős ráfordításokkal közösen dolgozza ki, az ésszerűség mellett szól, hogy ez az átvételi gyakorlat 1992 után se változzék. Vagyis valószínű, hogy mind az egységesült Közös Piac országai, mind Magyarország 1992 után is ugyanazokat a közös forrásokat használja, mint ma.

Fürdővízzel együtt a gyereket?

– Akkor mi a baj?

– Nekünk, magyaroknak az okoz komoly gondot, hogy Magyarország az elmúlt évtizedekben a műszaki-kereskedelmileg indokoltnál sokkal több, a mértékadó színvonalról általá-

ban elmaradó KGST-szabványt vett át nemzeti szabványként. Ha Európához felzárkózásunkat a szabványosítás eszközeivel is támogatni akarjuk, akkor az e forrásból származó szabványainkat a korszerűség szempontjából alaposan felül kell vizsgálni. Jelentős szemlélet- és irányváltásra van szükség. Erre hadd álljon itt néhány példa:

A Magyar Szabványügyi Hivatalban kidolgozott új országos szabványok közül:

	1988	1989	1990 (tervezett)
KGST-alapú:	177	187	121
ISO-alapú:	65	59	146
IEC-alapú:	56	61	52
EN-alapú:	9	6	43

(ISO: Nemzetközi Szabványosítási Szervezet;

IEC: Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság;

EN: Európa Szabvány.)

– Tehát végleg söpörjük ki a KGST-szabványokat mint elavult, használhatatlan holmikot? Hagyjunk fel a KGST-szabványosításban a magyar részvétellel?

– Dehogyan! Mielőtt jó magyar szokás szerint átesnénk a ló másik oldalára, el kell gondolkodnunk azon, hogy a KGST-tagországok valószínűleg 1992 után is fontos külkereskedelmi partnereink maradnak gazdaságföldrajzi és hagyományörzési okokból egyaránt. Különösen akkor, ha a KGST is képes lesz a megújulásra. Ezek a kapcsolatok értéket jelentenek és megőrzésük fontos. Ennek nyilván szabványosítási vonatkozásai is vannak és lehetnek. Azt tartanám szerencsés megoldásnak, ha a KGST-szabványosítás azokkal a kérdésekkel foglalkozna, amelyek a regionális kereskedelem számára fontosak. Ha a KGST nem így tenne, lehetséges, hogy Magyarországnak kell a tevékenységét a számára megfelelő témák kidolgozása felé irányítania.

A babérfa levelei

– Az ETK híres, 1985-ben kiadott Fehér Könyve (amely az egységesítés szabálygyűjteménye, egyúttal pontos forgatókönyv) alapján a Közös Piac azóia, bár eléggé zajos érdekegyeztetési huzakodásokkal, vitákkal, de végző soron tervszerűen halad 1992 valóra váltása felé. Eközben mit tett és mit tesz Magyarország a magyar szabvány korszerűsítése ügyében?

– Tudatában vagyunk annak, hogy a szabványosításban az idő is döntő tényező, ezért nem ültünk és nem ülünk tétlenül a babérjainkon. Főlöttes szerűnk, a Minisztertanács 1988-ban megerősítette azt a korábbi megbízásunkat, hogy a szabványosításban kívül a minőségügyet is országos szinten koordináljuk, egyúttal lássuk el az ehhez kapcsolódó KGST- és világszervezeti szabványosítás hazai feladatait, valamint képviseljük hazánk érdekeit ezen a fórumokon, ahol mint teljes jogú tagok a szabványosításban is részt veszünk.

Az 1988-89-ben kialakult kormánypolitikának megfelelően megkezdtük a Közös Piac egységesítési terveihez igazodó magyar szabványügyi lépések kidolgozását. Az új feladatok megoldását megkönnyíti, hogy az utóbbi években megfiatalodott az MSZH. A korábbinál több fiatal korszerű szemléletű, idegennyelv-tudással, tárgyalókészséggel rendelkező, szakmailag művelt szabványalkotó szakember dolgozik nálunk. (Hetvenegy mérnökemberről van szó!) Rövidítettük a szabványalkotás időtartamát is.

Nyugati tapasztalataink jelzik, hogy azok a vállalatok vannak lépéselőnyben, amelyek a szabványalkotási folyamat elején bekapcsolódnak a munkákba, tehát már a nemzetközi szabványosításba albizottsági szinten is elküldik képviselőiket. Magyarországon az ipari vállalatok a nyugati cégekhez képest érdektelenebbek ebben a munkafolyamatban, nem vagy ritkán küldik el képviselőiket szabványalkotási bizottsági ülésekre, noha meghívjuk őket. Ebből az érdektelenségből fakad, hogy a szabvány kidolgozása után esetleg nem tudnak mit kezdeni azokkal az előírásokkal, amelyeknek alkotásába korábban beleszóltak volna. Az érdektelenség oka valószínűleg az, hogy a vállalatok nin-

csenek kellőképpen motiválva a külkereskedelem szempontjából, ezt súlyosbítja a valutahány is.

Sajnos az MSZH illetékesei is ritkán jutnak el a megfelelő nemzetközi szabványalkotási konferenciákra. Ennek azonban egyedül a szűkös valuta-keret az oka. Felső szinten alaposabb mérlegeléssel sokat javíthatnának a helyzetünkön, ha figyelmesebben és célszerűbben osztanák el az erre szánt pénzt. Fokozottabb és célirányosabb részvételünk a nemzetközi szabványalkotási fórumokon busásan megtérülne a hazai gyártási folyamatokban.

***

Magyarország tehát elfogadta a kiadvást. Talán a válaszadás tempója lassúbb, és hatékonysága kisebb a keltetésnél. Ráadásul a KGST-ben mintha megállt volna az idő, holott a tagországok nem engedhetik meg maguknak, hogy a lemaradás leszakadással váljon. Néhány immel-ámmal összehozott találkozóval egyébre nem futotta. Úgy tűnik, Kelet-Európa mostanában a tudat forradalmával van elfoglalva. De vajon lehet a tudat forradalmát a gazdasági élet forradalma nélkül megvívni?

Kocsis Klára

Néger bányász

„Úgy tűnik, jobb ma néger bányásznak lenni Dél-Afrikában, mint magyarnak például a Tatabányai Szénbányánál” – hallhatuk a minap a tv-híradóban ezt a kissé keserű, és nem biztosan a teljes igazságot tartalmazó kijelentést a vállalat igazgatójától, mikor megcáfolta a híresztelést, miszerint a hazai bányászok létszámfeleslege az apartheid-politika fellejlesztésében talál magának munkalehetőséget.

A feltételezés mégis figyelemre méltó. Egyszerűen azért, mert egy lapon lehet említeni a jogaitól megfosztott, kizsáknányolt, a bőr színe miatt nem is igazán emberszámba vett, a kapitalizmus átkait nyögő színes föld alatti munkást a magyar gazdasági gyakorlatban a kézi dolgozók között az elithez tartozó bányászokkal. Még akkor is, ha a valódi összehasonlításban természetesen (még) Hunnia dolgozója áll jobban egzisztenciáját, lehetőségeit, (fél) szabadságát tekintve. Kérdés, hogy még meddig.

Hát ide jutottunk több mint negyven évnyi úgynevezett szocializmusunk után.

– wd –

Adhatok egy ideát?

Vásároljon odaát!

Volt szerencsém fölkeresni az első valutás áruházat Tatabányán. Az egyre halódó Skála-lánc mindent megtesz azért, hogy valahogy a felszínen tudjon maradni. Ennek érdekében a volt forintos Skála Sztrádat átalakították devizás áruházzá. Ezt is sugallja a reklám. Csakhogy nem az egész áruház lett „konvertibilis”. Csak a fele. És ez jó. A környékről sokan fölkeresik a szupermarketet, mivel a nagy vásárlóterben igen kényelmesen lehet nézelődni, vásárolni. Nos, ha önként fölkeresik az áruházat, ne csodálkozzanak azon, ha amolyan szocialista (magyar) konvertibilis áruházat találunk, hiszen nyugati áruházhoz nyugati színvonal kell. És nemcsak az áruk terén.

Hát ez az áruház minden csak nem egy nyugati áruház. Mégcsak nem is akar azzá válni. Semmi jele ennek. Az áruház körül nincs megfelelő nagyságú parkoló, az autóbuszok egyáltalán nem tudnak megállni. Csak egy mellékutcában, az áruház fölött, körülbelül háromszáz méterrel. Azután jöhetnek a sáron, földtúrásokon át az áruházba, hisz csak az épületet veszi körül betonút. Az odavezető utat is a vásárlók tapos-ták.

No és az épület! A több mint tízéves házat egyáltalán nem újították meg a Nagy Atalakítás előtt. Sőt az állaga napról napra romlik.

Persze mindez csak kívülről látszik. Érdemes belül is megnézni az épületet. Csupa szemét a bejárat, mindenütt kosz és piszok. No és várakozás. Várakozás kosárért, hogy bejuthassunk. A valutás részlegbe.

Az embernek azonnal elmegy a kedve az egésztől. Inkább a még koszosabb büfét választja, ahol a nagy kapkodásban alig jut idő körülnézni, máris a szemtelen eladók markában érzi magát az ember.

Akik bejutottak, azok sem áradoztak, hogy ilyen jó, meg olyan fantasztikus. Nem. Ez az áruház nem úgy sikerült, ahogy kellene. Sőt. Visszajára sült el. Aki egyszer vásárolt, nem biztos – sőt biztos, hogy nemhogy visszatér.

Ezért aztán, ha rám hallgatnak, az áruház reklámmondatát átfogalmazva: „Adhatok egy ideát? Vásároljon (inkább) ODAÁT!”

F. I.

ÉS ÖN KIRE KÍVÁNCSI?

Két hét „szünet” után folytatva sorozatunkat, emlékeztetem az olvasókat, hogy legutóbb a szekszárdi Jazzquartett két tagja beszélgetésünk végén azt kérte, hogy dr. Bellyei Árpádot, a Pécsi Orvostudományi Egyetem Ortopédiai Klinikájának igazgató professzorát mutassuk be e hasábkon. S nem elsősorban azért, mert a professzor fiatal, hanem mert „szakmájában rendkívüli dolgokat alkotott.”

*

– Az orvosi szakmák népszerűsége nem egyforma a hallgatók körében. Úgy gondolom, hogy különösen abban az időben, amikor Ön végzett az egyetemen – tehát huszonhárom évvel ezelőtt – nem túlekedtek a kollégái az ortopédiára való bejutásért. Ön ide kötelezte el magát. Miért?

– Egyetemi éveim alatt végig ideggyógyász szerettem volna lenni. Azonban, amikor végeztem, mégsem én kaptam meg az idegklinikai állást, hanem egy másik kolléga – ám az idő igencsak bebizonyította, hogy ő igen jó képességű ember. Nekem pedig szóltak, hogy az akkor nyíló új klinikán alakuló fiatal csapatban lenne helyem. Az állást elfogadtam, s fél év múltán is, amikor hívtak az idegklinikára, maradtam. Akkor már láttam és éreztem e szakma perspektíváját... Az persze igaz, hogy amikor én végeztem, mit több, még néhány esztendővel ezelőtt is nálunk az ortopédia mostoha szakma volt, s itt mondom el azt a személyes élményemet, amely a szakmához való hűségemben nagyon impresszionált. Orvosi-katonai hadgyakorlaton voltunk, s egy katonai sátorban beszélgettünk Kékési főorvossal, aki tudomásom szerint jelenleg Sopronban ideggyógyász. Azt mondta nekem, hogy ő, amikor technikailag fejlett országokban járt tanulmányúton, s valami szépet akartak neki mutatni, illetve igen dinamikus fejlődő szakmával akartak büszkélkedni, érdekes módon mindig az ortopédiára vitték. Azt is mondta, hogy „kisöreg, te az ortopédiát választottad, tehát az a feladatod, az a feladatok, hogy az ortopédiának Magyarországon is próbáljatok a nyugatihoz hasonló tekintélyt kivívni”.

– Az operatív szakmákra közismerten nagy hatással van a technika fejlődése.

– Az ortopédia fejlődése rendkívülien függ a technikai fejlődéstől, hiszen itt igen nagy műtétek történnek, s ez eredményezte az ízületi protézisek lehetőségét. Így a korábban rokkant, járásképtelen embernek szinte pillanatok alatt visszaadja részben a fájdalomtalan állapotot, mellette pedig egy rendkívül jó mozgásképeséget.

– Azt feltétlenül meg kell jegyezni, hogy professzor úr jórészt csak gyermekekkel foglalkozik. Kutatásait az ő gyógyulásuknak, gyógyításuknak szenteli. Kérem, hogy arról beszéljen, korábban hány műtetre volt szükség ahhoz, hogy egy csípőficamos kisgyerek meggyógyuljon?

– A csípőficam egy komplex fejlődési rendellenesség, amikor nemcsak maga a ficam áll fenn, hanem egyúttal deformálódik a combfej. Tehát mindenképpen korrigálni kell, át kell vágni és be kell állítani egy új helyzetbe a combfejet. Ezt rögzíteni kell egy lemezzel, csavarral, amit egy második műtét során ki kell venni. A műtétsorhoz hozzá tartozik magának az ízületi üregnek a kialakítása, aminek a korszerű műtét megoldása a medencecsont átvágását jelenti, amit szintén rögzíteni kell egy fémanyaggal, majd később azt eltávolítani. S mivel általában a csípőficamok kétoldaliak, mindkét két oldalon kell elképzelni, illetve elvégezni. Zömében lányokról van szó, hiszen a csípőficam négyszer gyakoribb a lányoknál, mint a fiúknál. Tehát a későbbiekben még plasztikai műtetre is szükség van.

– Vagyis a kétoldali csípőficam úgymond rendbetétele legalább nyolc műtétet jelent, illetve itt a klinikán már csak jelentett.

– Ezt elfogadhatatlan állapotnak éreztem, s mindig úgy gondoltam, hogy fel kell fejlődnie a szakmának és a mi klinikánknak addig, hogy a csípőficam komplett megoldását egy ülésben, egyetlen műtét során el tudjuk végezni – veszély nélkül. Mert korábban azért nem végezték, végeztük kompletten e műtétet, mert nem állt rendelkezésre olyan gyors és olyan kíméletes műtét technika, amellyel egy ülésben ezt az összes beavatkozást el lehetett volna végezni anélkül, hogy károsítanánk a csípőt. Tudniillik, ha szövődmény lép fel, akkor az eredeti csípőficamnál még súlyosabb állapot alakul ki.

– Tudomásom szerint a világon elsőként kísérletezte és dolgozta ki a csípőficam egy ülésben elvégezhető műtéttechnikai módszerét, s immár lassan egy évtizede ezt alkalmazza a gyakorlat is. Úgy tudom, hogy módszerét világszerte elismerik, sőt több ország át is vette.

– A műtét eljárást és az eredményt részben nemzetközi kongresszusokon, részben pedig két alkalommal az Amerikai Egyesült Államokban, illetve Kanadában előadókörúton – 1986-ban és 1988-ban – számoltam be. Az ottani szakmai partnerektől igen kedvező válaszleveleket kaptam a módszerrel kapcsolatban, amit valóban átvettek, jónak tartják és sikeresen végzik. Azóta – hozzáteszem – hogy megjelent néhány közlemény, miszerint a világ egy-két más intézetében is

Nyolc műtét helyett csupán egy

végzik e komplett műtétet, melyet az enyémtől függetlenül dolgoztak ki. Ugyanabban az irányban haladtak, mint mi, hasonló megoldásokkal és nagyon jó eredményekkel dolgoznak. Azt mondhatom, hogy e műtét megoldás kidolgozásának úttörői között tudhatom magamat.

– Szólna a szakmai eredményekről?

– Igen, bár megjegyzem, hogy az eredmények publikálásához idő kell. Részben megfelelő mennyiségű anyagnak kell összegyűlnie, részben pedig többéves gyógyulási kifizutást kell kivárni. A végső eredmények nemzetközi szakfolyóiratokban való közlése most aktuális. Eddig hatvan ilyen műtétet végeztünk, s az ezekről szóló elemzés, értékelés még igazán most is korai eredménynek számít.

– A hatvan közül hány mondható igazán sikeres műtétnek?

– A hatvanból kettő nem sikeres, 58 a sikeres. Az említett kettő az első műtétek közé tartozott, amikor a módszer technikai hibáival küszködtünk. Tehát egyetlen műtét alkalmával történik meg a teljes beavatkozás, amely után sántítás nélkül járnak a gyerekek, s nagy valószínűséggel az életük végéig jó, fájdalom nélküli csípővel mozoghatnak, járhatnak-kelhetnek.

– Szó esett a nemzetközi szakmai folyóiratokról, melyek közül a legnagyobb szerkesztőbizottsági tagja.

– Amikor 1986-ban az USA-ban tartottam e műtét eljárásról előadást, az Ortopédix folyóirat szerkesztője megkeresett és az elért eredményeknek köszönhetően felkért e rendkívül nagy elismerést jelentő feladat ellátására. Én is úgy gondolom, hogy egy vezető amerikai folyóirat kelet-európai szerkesztőjének lenni igen nagy megtiszteltetés, ugyanakkor igen nagy felelősség, egyben komoly szakmai elismerés.

– Adatokat ugyan nem ismerek, de úgy tűnik, mintha napjainban növekedne a csípőficammal született gyermekek száma.

– Ez nagyon érdekes kérdés, ám szerencsére csak látszatnövekedésről van szó. A sikertelen, elnézett, vagy műtét megoldást igénylő esetek száma fantasztikus ütemben csökkent, mégpedig a szűrővizsgálatok hatására. A három csecsemőkorú szűrővizsgálaton nemcsak a csípőficamosokat szűrjük ki, hanem a gyengébben fejlett csípőjű babákat is. Ez ugyan gyermekkorban nem okoz panaszt, hanem később korai csípőkopást idézhet elő. Tehát a csípőproblémák a szűrések során látszólag növekedtek, viszont drámaian lecsökkentek a műtét megoldást igénylő csípőficamos esetek. A szűrővizsgálatok eredményeképpen azt várjuk, hogy a felnőtkori csípőízületi kopás száma – ami jelen pillanatban elképesztően nagy tömeget érint – is nagyon-nagyon lecsökken.

– A csípőficam öröklődik?

– Igen, de nem maga a ficam öröklődik, hanem a hajlam...

– Miért hallgatott el?

– Mert sajnós, a mi családjunkban

is több csípőficamos volt, tehát ez a szubjektív momentum meghatározója e szakmához, e kutatáshoz való vonzódásomnak.

– Magyarországon még mindig nagyon furcsa és meglepő, ha ilyen fiatal embert neveznek ki professzornak. Hiszen Ön mindössze negyvenhét esztendősen.

– Úgy fogalmazok, hogy társadalmilag tisztább külföldi országokban járva mindig azt tapasztaltam, hogy vezetőnek nem is a 40–50 közötti korban, hanem inkább a harmincas évek második felében lévőket nevezik ki. Így intézetvezetőnek, professzornak is. Tehát megvan a jó tízéves szakmai gyakorlata az illetőnek, aki dinamizmusának a teljében van. Ilyen értelemben én úgy gondolom, hogy a világlágot nézve semmiképpen nem dicsekedhetem a korommal. Ám sajnós Magyarországon tényleg a legfiatalabb professzorok közé tartozom. De hiszem, hogy e téren is változások tanúi leszünk a közeljövőben. Persze, az is a szomorú tényekhez tartozik, hogy Magyarországon nincs megoldva a felgyülemlett tapasztalatoknak, így az idősebb professzorok tapasztalatainak hasznosítási rendszere. A múltban és napjainkban egy nyugdíjba ment ember – pláne egy professzor – anyagilag és társadalmilag szabályosan tönkremegy. Anyagilag azért, mert a nyugdíjak szégyenletesen alacsonyok, társadalmilag pedig azért, mert amint elvezeti a pozícióját, elfordulnak tőle az emberek. A megoldás az lenne, hogy függetlenül attól, hogy intézetvezető-e az illető, vagy sem, biztosítani kellene tudományos rangjának való kutatási területet, s működési lehetőséget.

– Mindenütt azt hallom, hogy elismeréssel beszélnek Önről például azért is, ahogyan a kicsinyekkel bánik. Partnernek tekinti őket, s úgyszintén a szülőket is. De erről azért nem faggatom, mert úgy látom, Ön számára ez nemigen „téma”, hanem a legtermészetesebb dolgok egyike. Így azt kérem, mielőtt elmondja, hogy mire kíváncsi, mondjon egy-két mondatot izraeli újról.

– Tavaly ősszel ott rendezték meg a reumatológiai világtalálkozást, melyen ortopédsebészeti témák is szerepeltek. Örömet jelentett számomra az is, mert nemcsak engem hívtak meg, hanem három nagyon fiatal kollégám is részt vehetett. Négyen négy előadást tartottunk, melyeknek igen jó visszhangjuk volt, érdeklődést váltottak ki az általunk elmondottak.

A rangos szakmai programokon kívül arra is volt lehetőségünk, hogy a nagyon érdekes kulturális és bibliotéka-vidéket is megtekintsük... Hogy én mire vagyok kíváncsi? Szívesen olvasnék a Hódmezővásárhelyen élő Juhász Imréről, aki tulajdonképpen kisiparos, s az orvostechnikai műhelyében ízületi protéziseket gyárt. Tehát közreműködésével sok sikeres műtétet hajthatunk végre.

Istentisztelet fegyverek között – mégis békés szívvel

FORDULT AZ IDŐ KEREKE**Tökés László újévi istentisztelete**

Testvéreim, rájövünk előbb-utóbb, hogy az az út, amelyen haladtunk, vesztünk volt. Már mindenki látja, hosszú évek óta szakadék felé rohanunk, hogy lejtőn lefelé visz a mi utunk, de nehezen tudtunk megkapaszkodni, nehezen tudtunk megtérni, nehezen tudtunk megállni parancsolni; eddig s nem tovább. Mert aki meg nem tér, az meghal, miért halnátok meg, ó, Izráel háza? A kérdésben Isten féltő szeretete jut kifejezésre, ahogy szereted gyermekeid és óvod a halálos veszedelemtől, ahogy szeretjük családjainkat, és keserűen gondolunk vissza a múlt esztendőben eltávozottakra, ahogy féltő szeretettel foglaljuk imánkba népünket, nemzetünket, ahogyan féltőn gondolunk távollévő katonáinkra, testvéreinkre, barátainkra, ennek a féltő, aggódó szeretetnek a tüze csap ki ebből az igéből, mintegy rábeszélő szeretettel, mintegy életet mentő indulattal: miért halnátok meg, ó, Izráel háza? Ti öngyilkosok. Ti, akik nem becsültétek magatokat, hogy becsülnétek titeket mások. Ti, akik lemondotok életetekről, miért ne tömnétek életetekre mások, ha ti magatok eltékozlókatok azt az életet, a legfőbb kincset, amelyet Isten reátok bízott. Tudjuk-e így forrón szeretni népünket, családjainkat, gyermekeinket akarva szívből, teljes lélekből vágyva, hogy életrevaló nép legyünk, nem a pusztulás fiai, nem a gyerekhalandóság, az egyik, az öngyilkosok nemzete, akik kétes elsőseget vívtunk ki világszerte a pusztulás terén. Hát mi szánjuk magunkat halálra, mikor az Isten életet adott nekünk? Mi magunk ásnánk meg sírunkat, mikor Isten életre hívott el bennünket? „Az nem lehet, hogy anynyi szív hiába onta vért” – hallottuk az este újból. Az nem lehet, hogy ily borotul és oktalanul saját vesztünkre történék. Ó, Izráel, miért halnát meg? Térjete meg és éljete. Bűneink, nyomorúságaink úgy gyötörnek, mint testet a kint hozó betegsége. Kikezdik életünket, mint daganat az egészséges szöveteket. Ezért szükséges, hogy elveszük

magunktól vétkeinket, melyek nemcsak azok, hogy hazudunk vagy csalunk, ó, bárcsak ennyi volna. Nemcsak az, amit megteszünk, amit rosszul cselekszünk, hanem amit elmulasztunk, mert a sok mulasztás felgyülemlett, mert a sok bűn elhatalmasodott rajtunk, és még bánkódni sem tudunk igazán önpusztító vétkeinken. Vessétek el tehát minden vétkeiteket és szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket. Beteg a világ, nagy beteg – mondja Ady Endre. És a szívbetegségek korában adódik ajkunkra a képzetársítás, hogy szívbeteg is vagyunk csak éppen más értelmében a szónak. Bárcsak a szív szövetei betegednének meg, de beteg a mi szívünk, lelkünk. A halál és a bűn mérge átitatta. Beteg a szív, mert szeretetlen, mert eljegesedett, mert megkérgesedett, mert kihűlőfélben van, mert nem dobban egy ütemre mások szívverésével. Beteg a szívünk, lelkünk, ezért szükséges megújulnunk belsőnkől, szívünkől, lelkünkől. Ó, bár tulajdonitanánk annyi fontosságot e szívbeli megújulásnak, mint szívbeteg testvéreink, akik orvos után futkosnak és gyógyszereket vásárolnak. Bár óvnánk annyira szívbeli, lelki egészségünket, mint szívünk, testünk egészségét. Erre int mai igénkben a próféta. És csak ez úton járva találkozik e nemes és szent eklézsia, csak ez úton haladva találkozunk egymással, hitsorsosainkkal, a vidék és egyetemes egyházunk más részéről jövő testvéreinkkel. Ezen az úton egyesülhetünk a teljes átfogó megújulásban, hogy valóban legyen új évünk, új életünk és ígéretes jövőnk. *Boldog új szívet*, megújuló lelket adj, Uram, nekünk, hogy járassunk a Te utaidban, hogy szívünkre vegyük a Te szívhöz szóló üzenetedet. Figyeljetek reám, én népem, és reám hallgassatok, én nemzetem. Én népem, én nemzetem, térjete meg, hogy élhessünk. Nehezen hatol el az ige a szívig, mert sokszor vesszük észre magunkon, hogy halljuk a szót, de nem ébredünk tudatára. Elhangzik az ige, de nem válik

cselekedetté. Mintha elengednének a füllünk mellett, mint a rossz földbe hullott mag, mely nem termi meg a maga gyümölcsét. Sokszor úgy pereg el, szárad ki a mi szívünkől az, amit te hintettél el. Hass, Urunk, a mi szívünk, hogy gyökeret verjen a Te igéd és hozzon 30, 60, 100 annyi gyümölcsöt, mint amennyi elvettetted. Add, Urunk, hogy puhuljon meg szívünk a szeretetben, hogy legyen áldott befogadója a Te tanításaidnak. Köszönjük neked, hogy megértük ezt a szép reggelt. Hogy annyi balszerencse közt és oly sok viszály után, hogy veszedelmek között, az éj leple alatt leelkedő veszedelmek között is járva, eljutottunk a mai napra. *Fegyverek között, de mégis békés szívvel*. Köszönjük neked, hogy megtartottad a mármár halálra szánt idős testvéreinket. Hogy élet ígérte adad az ifjak, a jövő nemzedékek szívébe. Hogy megáldottad családjainkat kisedekkel, gyermekekkel. Fogj össze bennünket szent szeretetben! Ujítsd meg szívünket, hass át bennünket lelkeddel, hogy ne legyünk *levitézlett, megtört sereg*. De mint jó ügyért lelkesedő, benned bízó, buzgó csapat, induljunk tovább az új esztendőben is. Teljesedjenek reményeink, vágyaink, óhajaink. Áldásod többszörösen áradjon ki reánk. Segítsd meg családjainkat, gyermekeinket, testvéreinket. Segítsd meg népünket, támogasd a gyengét, az árvát, a beteget, az elhagyottat. Add, hogy erőnk egyesülten a te dicsőségére és a köz javára munkálkodjék.

Köszönjük, hogy összegyűjtöttél, kérünk innen, indíts bennünket a jövő útjaira. Mert eddig itt egymástól is a hallgatás falai választottak el bennünket. Mit beszéljünk mi berlini falakról, amikor bennünket egymás között is ilyen falak szakítottak el? Mit beszéljünk szakadékokról, amikor nap mint nap egymástól elválasztó szakadékok peremén tántorogtunk, és nem volt már jó íze nyelvünknek sem, mert félve ejtettük a szót, mert bizalmatlanság osztotta meg egyazon nemzetnek a gyermekeit is, jelesen a magyarságot, melyhez a református egyház teljes egészében tartozik. De más magyar felekezetek tagjai is ez a bizalmatlanság szabdalta szét. És hasonlóképpen egyre inkább növekedett a bizalmatlanság a különböző nyelveket beszélő emberek között. Itt tudtommal sokan vannak románok is. Miért ne valljuk be őszintén, hogy egyre mélyebben tántorgott közöttünk a bizalmatlanság és a gyanakvás, a kételkedés és a sandaság szakadéka. És hiába tanultunk meg románul, mégsem változott a helyzet, mert kapcsolatainkba belopakodott ez az átkos, megosztó erő. Mely rendbe rendbe belecsepegtette mérgét a bizalmatlanság, a társadalom minden terén, az emberi élet minden kapcsolataiba. Valósággal aláaknázták emberi kapcsolatainkat, és még egyetemesebben nézve aláaknázták a társadalmat is. Ahol négy-öt ember összegyűlt, azt

mondták, hogy ebből legalább négyben nem lehet megbízni.

Persze, nem így volt egészen, hiszen az emberség nem halt ki belőlük, de a gyanakvás tette azt, hogy még abban sem bízunk, akiben lehetett volna. És mivel éppen azonos tőről fakad e két kifejezés: a bizalmatlanság a bizodalom hiányát szülte. Elvesztettük bizodalomunkat nemcsak egymásban, hanem ez kiterjedt Istenre is. Kérdem tekintetűn az ég felé: hol vagy, Istenünk? Miért engeded, hogy így legyen, ha te vagy a mi nagy Istenünk? Valljuk meg őszintén, akkor Te nem engedheted, hogy ide fajuljanak a dolgok. S a hívő emberek számára még inkább elmélyült e szakadék, akkor, amikor azt kellett tapasztalunk, hogy az egyházba is befészkelte magát a bizalmatlanság. És mi, akik éppen az Istenbe vetett bizodalom és az emberek iránti szeretetben megnyilvánuló bizalom képei vagyunk, mi magunk között sem tudtuk megélni hitelesen, és a világ felé hitelesen közvetíteni, hogy emberek, bízzatok Istenben, és általa nyerjétek el a bizodalom egymás iránt. Itt ezt nem kell különösképpen ecsetelni. Mikor a főpapi önkény hosszú évekkel ezelőtt megosztotta ezt a jobb sorsa érdemes, áldott gyülekezetet. Mikor az igehallgatáshoz szükséges csend helyett a zűrzavar, a veszekedés, a visszavonás került. Mennyi kárt okozott, testvéreink, lelkünkben, közösségünkben, ez a megosztás és ez a bizalmatlanság továbbterjedt az elkövetkező lelkipásztorra is – minden bizonyos –, noha ő nem volt tevéleges részese mindannak, ami itt történt, és bizonyára továbbterjedt a gyülekezet különböző csoportjai irányában. Nehezen lehetett kiheverni ezt a válságot. Ez csak egy példa arra nézve, mit jelent, ha elfogy köztünk a bizalom, és az ezzel egy tőről fakadó bizodalomhiány letargiába, kétkedésbe, kicsinyhitűségbe taszít bennünket. Tömör, mondjuk úgy, velős ez az ige.

Ne dobjátok el hát bizodalmatokat, melynek nagy jutalma van. Legelőzle leg felolvasott hosszabb igazságsz ar mutatott rá, hogy milyen válságba juthat a bizodalom. Hogy a nyomorgatás, a gyalázások, a meghurcoltatás, a fogság, vagyontok elrablása és ehhez hasonló, milyen kemény próbának teszi ki a mi hitűnk, reményűnk, bizodalomunkat. És ennek ellenére ne dobjátok el hát bizodalmatokat! Beszélhetünk bizalmi válságról, megemlíthetjük itt értékrendünk válságát, vagyis ami évszázadokon keresztül fontos volt számunkra érték, szent érték, azt sokszor az ember úgy eltékozlja, mintha nem is létezett volna. És ennek voltunk tanúja az elmúlt évtizedekben. Tékozló fiadként dobtuk el hitűnk, bizodalomunkat, reményűnk, nyelvűnk, szokásainkat, hagyományainkat, folytathatjuk a sort tetszőlegesen. Nagyon beszédes ez a közönséges szó: eldobni. Mintha a szemébe dobnánk a hitet. Mint ahogy kidobták sokan régi festett tárgyjaikat, nagyatyáinktól, nagyanyáinktól örökölt, régi hagyományokat tükröző és régi művészeti alkotásokat. Így voltunk képesek, valljuk meg őszintén, így voltunk képesek hitűnk eldobni. Bizodalomunk bemoçoskolt, semmire sem volt jó. És összkomfortos lakásainkban és felfogásunkban, ami azelőtt szent érték volt, az semmivé vált. Amit sikerült évszázadokon keresztül foggal és körömmel megőrizni, azt e felelőtlen pillanat semmi-

vé tette. Az értékeink eme válságában, melyet elősegít rideg korunk zűrzavara, az értékek iránti értékbeli sokfélesége, a különböző megszámíthatatlan hatások kialakulása ide vezetett, hogy hitünket, bizodalunkat képesek voltunk elveszíteni. És az értékek, a valódi értékek helyébe kerülve talmi értékek. Ami a művészetben a giccs, a művészi alkotás helyett így került méltatlanul a fő helyre, mi sem kincs, sem meggyőződés, sem emberi tartás, sem igaz érték, hanem csak szemétre való, amint Pál apostol mondja: szemétnek ítélem mindazt, amit addig fontosnak tartottam. Így pusztultak el értékeink, s köztük a bizodalom is, ami a szívünkben, mint a földről kipuhtuló élővilág, és elsvatagosodott a mi lelkünk, a mi tudatunk és szegényekké váltunk.

Testvéreink! Ebből a szegénységből kezdünk felocsúdni. Ezekben a napokban, ezekben a hetekben kezdünk rádőbenni, hogy nemcsak a betevő falat hiányzott, nemcsak a meleg a lakásainkból, hanem legalább annyira hiányzott nekünk az is, ami bizodalom, szeretet, hűség, hit, erkölcsi, szellemi, lelki értékek, melyekkel ember ugyanúgy él, éppen annyira, mint a mindennapi kenyérral. De jó, hogy eljött az óra, eljött a nap, amikor elkezdjük valós értékén számítani az erkölcsi, lelki, hitbeli értékeket, amikor a bizodalmat is fő helyre állítjuk. Mert ez a bizodalom jövőt ígér a szónak abban az értelmében is, hogy a hit: a nem látott dolgok valósága. Mi nem süppedhetünk bele abba a realitásnak nevezett valóságba, amely semmit sem ígér, csak elkészt, lehúzó és elfed. Nekünk mindig tovább kell látunk a jelenvaló valóságon. Nekünk túl kell látunk pillanatnyi helyzetünkön, és az új évben ez különösképpen így van, hiszen nem látjuk a következő évet, mit hoz a holnap, a kétségeskedők máris jajveszkelnek. Nem lesz ez így jó. Újból be fogunk csapódni. Így nem lehet a jövőnek nekiindulni. Így nem lehet új épületet építeni. A bizodalomra oly nagy szükségünk van, mint a mindennapi kenyérré. S ebből kaptunk bőségesen karácsonykor. Lelkünk ajándékként megérkezett Krisztusunk, mint élettelen testbe visszatér a vérpezsdülés, úgy áramlott vissza a megalázódott és megtört testeinkbe a bizodalom, a reménység, s az anyaszentháznak a feladata ebben a világban, és ha hitelesen akarja elérni a rábízott hitet és továbbadni, akkor ez az. Ebben tartani a reményt, visszaadni a bizodalmat az embereknek. Ezt tették népünk, egyházunk, Erdély legjobbjai. Mindig igyekeztek ebben tar-

tani a hitet és a reményt, felrázni az embereket, sokszor gúzsba kötve, befogott szájjal, hátuk mögött a fenyegetéssel, mégis tették, amit tenniük kellett. Isten küldő szavát. Ezt tesszük mi most, és hiszem, hogy azáltal válunk mi valóban gyülekezetté, hogy nemcsak hallgatóság vagyunk, mely szemben áll a beszélő igehirdetővel. Ti nemcsak hallgatóság vagyok testvéreim, hanem azáltal vagytok egy ház, közösség, én népem és én nemzetem, hogyha vállaltátok ezt a missziót, mint Krisztus testének tagjai, akkor Isten kölcsönfényét tovább sugározzátok, a bennetek lévő bizalmat továbbadjátok, és létrejön az értékek akadálytalan cseréje közöttetek. Egymás által épülve, egymás által gazdagodva naponként. Most már szó sincs arról, hogy eldobjuk bizodalunkat. Most már őrizzük, féltünk, de adjuk tovább. És azzal az ígérettel zárul ez a mondatnyi íge, hogy e bizodalmat megőrizzük, nagy jutalma van annak.

Kimenne-e a földre vetni a szántóvető, ha nem bízna abban, hogy munkája megtermi gyümölcsöt. Összegyűnénk-e mi itt, ha nem bíznánk abban, hogy „jóni kell, hogy jóni fog” egy olykor, és immár küszöbén érezzük magunkat, amely megtermi a mi hitünkre, a mi munkánknak, a mi összefogásunknak a gyümölcsöt. Ez a jutalom Isten áldása. A mi munkánkra, összefogásunkra az áldás annak termését, gyümölcsét az Úr adja. Ha ebben nem bíznánk, akkor mi messze állunk az igazi bizodalomtól és hitől. Ha ez a változás nem megy végbe lelkeinkbe ezekben a forradalminak nevezett napokban, akkor újból csalatkozunk kell. Nagy jutalma nemcsak a gépiesen végzett és mérhető munkának van, hanem az ezzel társuló hitnek. Ezt világiasabban úgy fejezik ki, hogy szükség van munkaerőre és munkafegyelmre. Ennél többről van szó, a megszentelt munkáról. A bizalom által, a hit által megszentelt akarásról, törekvésről, munkáról van szó. Nagy jutalma lesz. És már előre gondolunk azokra az ígéretekre, azon ígéreteket beteljesülésére, melyeket Isten adott nekünk szent fia által. Megígérte azt, hogy nem lesz nekünk hiábavaló dolog fáradozunk, reggel korán keltek, este későn fekvőnk. Nem lesz hiábavaló semmi, amit mondotok, cselekedtek és munkáltok. Mert én az én ígéreteimet beteljesítem. Mert nagy jutalma lesz a ti munkátoknak. Testvéreim, emelkedjünk ki azon nyomorúságos állapotból, melyből még alig bontakozik, és induljunk el a bizodalomnak eme felfelé és egymás felé vivő útján. És ha így össze tudunk fogni, egymásra tudunk találni, és el tudunk jutni Istentől – akkor jutalma készen lesz az égnek. Ezt kívánom nektek az íge szavával az új esztendőben. Amen.

Mennyei Édesatyánk! Csendes imáinkban keresünk téged. Mely emel bennünket most egymás hite. Mely közös imára nyitja, emel feljebb, emel feljebb lehúzó nyomorúságainkból. Kicsinyhitűségünk viharainkból emel az ének, az ima. És ha egymásra tekintünk, megsokszorozódik erőnk. És ha rád figyelünk és téged látunk, mi is elmondhatjuk, hogy mindenre van erőnk, és tudván tudjuk, hogy a Te erő a mi erőtelenségünk által végezteti el.

Ó, én nyomorult ember, kicsoda szabadít meg engem e halálnak estétől, kicsoda szabadít meg minket levert állapotunkból? Ki adhat nekünk

jobbat, többet, szebbet igazabban, ki kárpótolhat veszteségeinkért, és benned nyugszik meg a mi lelkünk. Megragadunk hittel, bizodalommal, Téged. És mások a kézfogások, másképpen tekintünk egymás szemébe, újból megtanulunk örövendeni egymásnak, akik végeérhetetlen panaszait, kicsinyhitű siráimait. Köszönjük neked, Istenünk, a karácsonyt és az új idők eme ajándékát, eme esztendőt. Köszönjük neked, hogy többre méltatsz, többre érdemesítesz, mint amire méltók és képesek vagyunk. Körülhordozzuk tekintetünket kicsiny gyermekeinken. Olyan jó, hogy így indulhatnak már, elejétől, és látjuk idős, hajlott korú, megtört szívű testvéreinket, kiknek jó, hogy megérték ezt a napot, hogy megadattak nekik azon évek, hogy meglásák a Te történelembeli megmutatózó szabadításodat. És látjuk magunk között ifjúsgalunk virágát, akik között kaszált a hitelenség. Milyen jó, hogy ifjú erőnk immár nem hiába feszülnek. Mert jövőt emelhetnek, építhetik bizodalommal. Gyermekeiket nevelő apák és édesanyák állanak előtted, akik még azt mondták ezeltől néhány héttel, hogy mire világra hozni a gyermekeket? Van-e jövője, jut-e neki kenyér, és érezzük, hogy kicsinyhitűségünk megcsúfol bennünket. Érezzük, hogy többre érdemesítesz, és jutalmat készítesz nekünk.

Adj választ mindannyiunknak, aki itt összegyűltünk, azoknak is, akik most imában velünk egyesülnek, más hitvallású testvéreinknek, más nyelven beszélő embertársainknak. Ami elválasztott, az már a múlté, bár mélyen gyökereznek bennünk. Értsük meg és érezzük meg, hogy senkinek semmi érdeke nem lehet, és semmi haszna nincsen abban, ha mi szemben állunk, ha mi egymás ellenében keressük boldogulásunkat. Emelj fel Sion magasságába, emelj fel hitünk magasságába, hogy messzebb lássunk és tovább éljünk. Eget ostromló imádsággal éljünk, áldd meg az új esztendőt, légy e gyülekezettel, a távolról jöttekkel, a testvérgyülekezeteinkkel, családjainkkal, öregeinkkel, gyermekeinkkel, leginkább azokkal, akik nagyon megszenvedték a kárhozatos múltat, és vezess bennünket új idők új

életével. Szent fiadért, Krisztusért hallgasd meg imádságunkat. Maradj velünk mindörökké. Amen. Nem vitem magamra a gyalázatot sem, mentem a magam útján, ugyanígy igyekszem nem magamra venni a dicséretet, hiszen Istené a dicsőség, e dicsőség fénye terjed ki ránk is, ami életünkre is. Abban a kivételes tisztességben volt részem, hogy nemcsak mint lelkipásztor, hanem mint Országos Nemzeti Megmentési Front tagja is szólhatok, és képviselhetem országunk ügyét, ezen belül pedig különleges hangsúllyal magyar nemzetiségünk, általában nemzetiségek és az egyházak, ezen belül a református egyház ügyét. Ígérem persze, hogy ameddig Isten enged és éltet, ennek a megbízatásnak eleget fogok tenni meghátrálás nélkül, Isten adta józansággal. Amint érzem is ezt, kérlek titeket, támogassatok továbbra is ebben az ügyben, hogy minél erősebben érvényesülhessen a mi részünkről is az új forradalmi célok iránti elkötelezettség. Múlt héten Bukaresten voltam első közös tanácskozásunkon, és ilyen értelemben nyilatkoztam ott is, kifejezve, hogy nem lehet közömbös a forradalmi megújulás országos tanácsának, hogy az a kétmilliónyi magyar és az az egymilliónyi református ezen belül, illetve a másik milliónyi katolikus és más felekezetű magyar, illetve a többi nemzetiségek és általában a hívő emberek hogyan viszonyulnak országunk megújulásának ügyéhez. Híveket nyer bennük és általuk az országos vezetés. Sok helyen fordultam meg az utolsó hetében a szabadságnak, mindenütt így érzek, ahogy ti. Mindenütt ugyanaz a gyász tölti el a lelkeket az áldozatkért, és ugyanaz az öröm hevíti a szíveket a szabadságért. S ugyanaz a reményt táplálják a jövőnkhez is. Ne dobjuk el tehát bizodalunkat, álljunk meg a hitben, mert mi nem vagyunk a meghátrálás emberei, hogy elveszünk, hanem a hitéi, hogy életet nyerjünk.

„Te benned bíztunk elejétől fogva Uram téged tartottunk hajlékunknak...”

Zilah, 1990. január 1.

Közzéteszi: Bali János

LILLIPUT

● gyermekvilág

Egyszer volt egy szegény embernek négy darab marhája: egy lova, két berbé-cse és egy szamara. Kiteleltette szegényesen a marháit, s tavaszra kerekedve felcapta a Hatodra. Legelőszőr a lovat csapta el, s ez, ahogy ment, találkozott egy farkassal. Azt mondja neki a farkas:

- Jó helyen jársz, mert megeszlek.
- Ne egyél most meg, mert hitvány vagyok, majd ősszel kövérebb leszek.

Eleresztte a farkas. Gondolja magában, őszre van legalább enni valója.

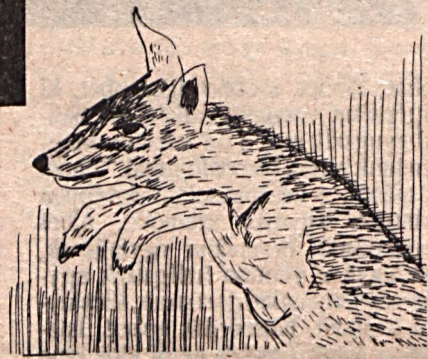
Másodszor a két berbécsot csapta el a Hatodra a szegény ember. Mikor menének, a farkas ezeknek is útját állja, s azt mondja:

- Most titeket bizonyára megeszlek.
- Ne egyél meg, mert rajtunk nincs mit enni csontnál-bőrnél egyebet, hanem várd meg az őszet, akkorra kihízunk, s akkor egyél meg.

MESKETE

A PÓRUL JÁRT FARKAS

(Népmese)

A farkas eleresztette a berbécsket is. Csakhamar jött a szamár. De a szamár olyan hitvány volt, hogy eliges elig tudott menni, s még annyi hús sem volt rajta, amennyivel egy verébfiú jóllakhatott volna. Mégis azzal fogadta a farkas:

- Most már téged minden bizonnyal megeszlek.
- Ne egyél meg, mert most úgysem laksz jól velem - mondja a szamár. - Várd meg az őszet, akkorra jól kihízom, s legalább jóllaksz velem.

A farkas a szamarat is továbbengedte.

Telt-múlt az idő. Eljött az ősz, s eszébe jutott a farkasnak, hogy neki van négy marhája elcsapva a legelőre. Elment hát arra az útra, ahol a tavasszal találkozott velük. Hát éppen jött a ló. Azt mondja neki a farkas:

- Most megeszlek, mert jól meghíztál!
- Én nem is bánom - feleli a ló -, ha megeszel is, csak még a télen a kovács megnyilazta volt a lábam, és megsántultam. Legalább annyit tégy: a patkószeget húzd ki, hogy sántán ne haljak meg.

Odahajol a farkas, hogy a patkószeget húzza ki a lábából, de a ló úgy megrugta, hogy rögtön hanyatt esett. Nagy bajjal összeszedi magát a farkas, s azt mondja:

- No, még az apám sem volt kovács soha, de én magam se leszek többet.

Jött a két berbécs is jó kövéren, ugrándoztak hegyen-völgyön virágos kedvükben. Odakiált a farkas:

- Hó, álljatok meg! Titeket most megeszlek!
- Nem bánjuk, édes farkas uram - mondá a két berbécs -, ha megeszel is, csak addig ne, míg a szülenagyapánkról maradt káposztaföldet nem osztod el nekünk igazságosan.

Elindult a farkas, hogy ossza el nekik a káposztaföldet, s kérdezte:

- Hát hogy osszam el?
- Úgy, hogy te állj a káposztaföld közepére, s mi a két végére. Amelyik hamarabb hozzád fut, azé lesz a káposztaföld.

A két berbécs aztán úgy futott, hogy egyszerre érkeztek meg a föld közepére, s úgy összeütötték a farkast, hogy az oldalbordája mind összetört. A két berbécs pedig jó kedvvel tovább táncolva hazament.

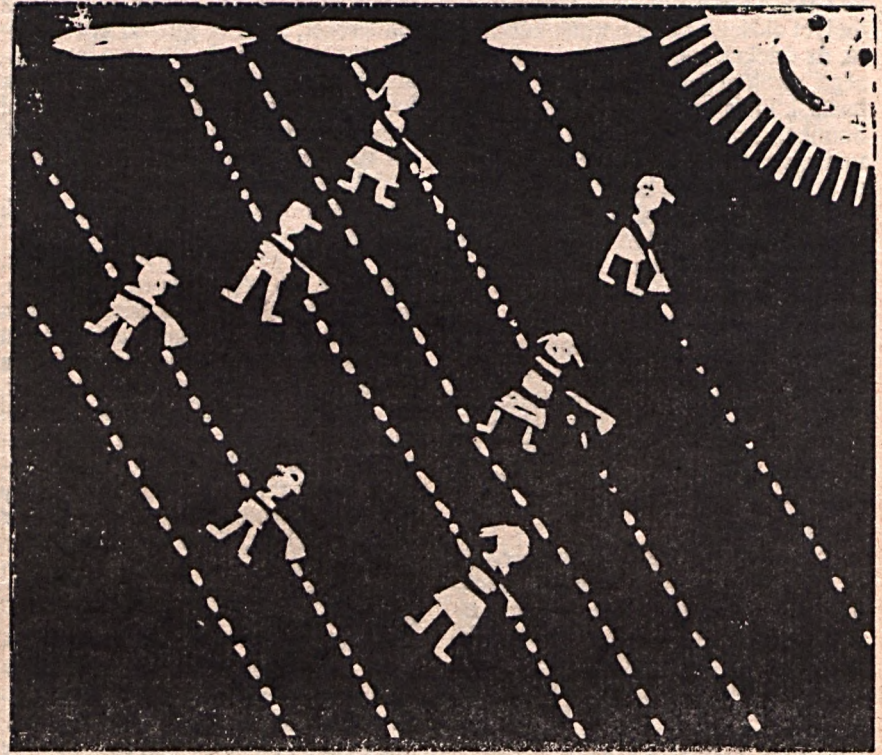
A farkas nagy ügyel-bajjal összeszedi magát, s így szól:

- Engem nem talál a mérnökség sem, nem volt sem apám, sem semmi pereputtyom mérnök, s én magam sem leszek soha többet.

Aztán kiment a szamár elé, gondolta magában: „No, ezt már megeszem, legalább egy kicsit jól élek belőle.”

A szamár már nem tudta, mit hazudják, hát azt mondta:

- Te farkas koma, ne egyél meg, neked jó hangod van, s jó búzakenyérbe

Kedves gyerekek! Mindennapi nyelvünkben az évszakok nem csupán önmagukat jelentik. Ki ne tudná, hogy a tavasz nem csupán a természet megújulását jelenti, nem egyszerűen egy évszak jelölésére használjuk a szót, hanem a remény, a változás kifejezésére is.

A tavaszi vers, a tavaszi kép - több mint „tavaszi”... S bár tél van, kemény tél, egy tavaszi, napfényes képet közlünk, a gyergyócsomafalvi Bartalis Emil linóleummetasztét. Azért, hogy jelezzük, a Székelyföldön, Erdélyben, Romániában vége szakadt

egy több évtizedes ázsiai télnek. Remélni szeretnénk: olyan mosolygós nap süt le a székelyföldi kapásokra, mint a Bartalis Emil linómetszetén... S hadd mondjunk el még valamit a Székelyföld, Erdély hosszúra nyúlt ázsiai teléről: az emberek örökösen várták a tavaszt. Megérkezett volna végre?!

Bár tél van - örüljünk a tavasznak!

(Továbbra is várjuk írásaitokat, rajzaitokat. Cím: Dátum-iroda, 1023 Budapest, Harcsa u. 2. A borítékra írjátok rá: Szávai Gézának)

Bögözi-Kádár János

Altató

Hullongó	ágra	holló -
hó,	reá hulló.	lassan
fehér	Halkan	mindent
holló,	szálló	belep
csupasz	fehér	a hó.

teszlek nálunk. A kántor éppen most halt meg, s az ő helyébe beszerezlek, belső ember lesz!

A farkas kapott rajta, hogy hivatalbéli ember lesz, s felült a szamár hátára. A szamár amint vitte a házak között, apró kutyákkal találkozott, s ezek ugatták. A farkas erre megkérdezte:

- Azok mit mondanak, szamár koma?
- Ne is ügyelj ezekre, alávaló emberek, szegény polgárok.

Mennek tovább, s ott már nagyobb komondor kutyák ugatták őket. Kérdezi a farkas:

- Hát ezek mit mondanak, szamár koma?
- Ezek törvénytevő hitesek, ezek adják a hírt a bírónak, az előljárásnak, hogy én téged hozlak.

A falu közepén lakott egy mészáros, s amikor odaértek, annak hatalmas kutyái kegyetlenül ugatni kezdtek. Újra kérdezte a farkas:

- Hát ezek mifélek, szamár koma?
- Ezek az előljárók, ezek fogadnak téged!

Így is történt. Kifutott a sok nagy mészároskutya, lehúzták a szamár hátáról a farkast, s úgy összevissza marcangolták, hogy eliges elig élt meg. Nagy ügyel-bajjal kíváncsorgott a mezőre, leült egy helyre, s azt gondolta magában:

- Jól megjártam én is: mindenféle mesterséget akarék tanulni, mégsem tudok semmit. Legelőbb kovács akarék lenni, de nem sikerült. Másodszor mérnök, de azzal is póruul jártam. Harmadszor hivatalba akartam lépni, de szintés de szinte belháltam. Átok alatt meghagyom mindenféle nemzetségemnek: ki amiben született, abban haljon meg!”

SZOMBAT

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.10: Hangszemle. 8.30: Családi tükrök. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét a javából! 12.30: Kontinensek, szántóföldek. 13.00: Klaszszikusok délidőben. 13.49: Enekeljük együtt! 14.10: Ipargazdák. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: Wieslaw Ochman operaáriákat énekel. 15.00: A világflóra gyöngyszemei. 15.10: Új Zenei Újság. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.45: Szemle. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: Közvetítés a Pécsi Nemzeti Színházról. 21.36: Filmzene. 21.45: Hajszaalkerek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Európa hangversenyermeiből. 23.30: Vladimir Horowitz zongorázik.

PETŐFI RÁDIÓ: 8.08: Népszerű muzsika – világhírű előadók. 8.40: Öt kontinens hét napja. 9.05: „Az idő megtorpanása”. 10.00–12.00: Oxigén. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00–16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Hallotta? 14.45: Hetet egy csapásra. 15.05: Nagy nevetők. 15.35: Muzsikások az Újságíróklubban. 16.05: Egy órában egy élet. 17.05: A Marcellina PJT új lemezéről. 17.30: Kikötői koncert. 18.30: Slágerlista. 19.05: Nótaest. 20.00: Heavy metal magazin. 21.05: A Rádió Dalszínháza. 22.42: Pat Metheny dzsesszgyűjtése játszik. 23.15–0.14: Éjszakai kóktél.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.25: Híres francia orgonaművészek. 9.05: Magyar művészek operafelvételeiből. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.11: Zenekari muzsika. 12.05: A Zenekari muzsika folytatása. 12.30: Follow me! 12.45: Kommt mit! 13.00: Kíváncságműsor szombaton. 14.00: Romantikus muzsika. 14.50: Borsody László: István és János – névnapki köszöntők. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Mahler: IV. szimfónia. 17.00: Kodály-kórusok Petőfi versekre. 17.25: Bemutató – komolyzenei újdonságainkból. 18.25: Hűz ária, harminchat énekes – X/10. rész. 19.05: Mindennapi irodalmunk. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. Közben: kb.20.20: Külföldi tudósoké a szó. kb.20.35: Elza. kb.20.40: A hangversenyközvetítés folytatása. kb.21.45: Szimfonikus miniatűrök. 22.15: Chopin egyénisége műveinek tükrében. 23.00: Három ember.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene. 8.00: Hírek. 8.10: A munka világa. 8.35: A hallgatók fóruma. 8.55: Napi kalendárium. 9.00: Hírek. 9.10: Zenés üzenetek. 10.00: Hírek. 10.10: Világgazdasági magazin. 10.40: Tiszta forrás. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Zenés üzenetek. 13.00: A Mai nap és műsorismertetés. 13.20: A hallgatók fóruma. 13.40: Magyar politikai magazin. 14.00: Hírek. 14.10: Világgazdasági magazin. 14.40: Tiszta forrás. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.10: A hallgatók fóruma. 16.30: Gondolatforgató. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Csillagok és sávok. 17.45: Nemzetközi hetilapszemle. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Magyar politikai magazin. 19.00: Hírek. 19.10: Hazai napló. 19.40: Egy hét Kelet-Európában. 19.50: Hétfélig levél. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Irodalmi program. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Csillagok és sávok. 21.45: Nemzetközi hetilapszemle. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Nyugati levél. 22.30: Nyitott szemmel. 22.40: Nyugati folyóiratszema. 23.00: Hírek. 23.10: Hazai napló. 23.40: Egy hét Kelet-Európában. 23.50: Hétfélig levél. 24.00: Hírek. 0.02: Nemzetközi hetilapszemle. 0.17: Csillagok és sávok. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 9.00: Képzés. 9.05: Tévétorna gyerekeknek. 9.10: Az élővilág egysége. 9.25: Maci Laci első karácsonya. 9.45: Szi-

várány. 10.15: Hangvilla. 10.45: Klinika. 11.30: Unser Bildschirm. 12.00: Képzés. 14.55: Képzés. 15.05: Az angol ház. 15.30: Betűreklám. 15.35: MIDEM-gála '85. 16.35: Van benne valami. 17.20: Reklám. 17.25: A kölcsönkaptott Föld. XV/15. rész. 17.45: Jogi esetek. 18.30: Szomszédok. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Vers mindenkinél. 20.10: A misszió. kb.22.10: Reklám. 22.15: Gecser Lujza. 22.45: Híradó 3.

TV2: 14.00: Képzés. 14.15: TV2. Benne: 14.25: Nyelvtan. 15.00: A sárkány szíve. XII/8. rész. 15.51: TV2. 16.00: Kölyökidő. 16.25: TV 2. Benne: Reklám – Riportok – Időjárás – Zene. 17.00: Nyelvtan. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.42: TV2. 19.00: Papucshős. 20.16: TV2. 20.20: Rockstúdió. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV 2. 21.30: Napzárta. 22.15: Nancy Wake II/1. rész. kb.23.50: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 9.00: Hírek. 9.01: A Metzger család kalandjai. 9.30: Angol nyelvtanfolyam kezdőknek. 10.00: Francia nyelvtanfolyam. 10.30: Orosz nyelvtanfolyam. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektrum – Előre egy új biedermeierhez? 12.35: Teleszkóp – Miss Glasznozty. 13.25: Hírek. 13.35: Mi. 14.05: Találkozás a természetben. 14.35: Trükkdoboz. 14.45: Premier. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mini Tv-híradó. 17.05: Erich káoszt okoz. 18.00: Randevű. 19.24: A keresztény kérdése. 18.30: Sport. 19.00: 2X7. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Aki A-t mond... 22.15: A trafikban. 22.20: Hunter. 23.50: hírek. 23.55: Két bolondos mókamester. 1.25: Hírek. 1.30: Ex libris.

2 műsor: 11.50: Sport. 15.55: Művészlexikon. 16.00: Tisztelt Ház! 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek kellek? 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Szegények és gazdagok. 21.50: Hírek. 21.55: Szívcsék. 22.20: Sportriport. 22.50: Már megint jözanul. 0.05: Rekvium Andy Warholért. 1.05: Hírek. 1.10: Ex libris.

RTL PLUS: 8.05: Gadget felügyelő. 8.30: Diplodok. 8.55: Nozzles. 9.20: Jetsonok. 9.45: Klack. 10.30: Teletubbies. 11.00: Az ártatlanok. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Teletubbies. 13.25: Ma, nálunk. 13.30: Ragazzi. 14.15: Baxter és a varjúmama. 16.00: Coach. 16.30: A New York-i sheriff. 17.45: Dirty Dancing. 18.15: Goldbrunner. 20.15: Lázadás. 22.00: Dall As. 23.00: Forró nyár. 0.35: Halálkommandó. 1.50: RTL PLUS aerobic.

SUPER CHANNEL: 7.00: Gyermekműsor. 11.00: Egyveleg. 15.30: Bunde és Culhanok. 16.30: Dick Powell színháza. 17.30: Európa térképe. 18.30: Ultrasport. 20.30: Biliárd. 21.30: A kétarcú Bill. 22.50: Macskaember. 19.30: Hírek.

TV5: 18.05: A világ állatai. 18.30: Éretlen zenek. 19.00: Ösvények. 19.30: Hírek. 19.40: A sötétség világának művészete. 20.35: Körözés. 22.00: Híradó. 22.40: A kutyás férfi.

SAT1: 7.30: Jó reggelt a SAT 1-gyel! 8.30: Charlie angyalai. 9.30: Gazdasági fórum. 10.30: Szellemzők. 10.50: Teletipp. 11.00: Szerelmes orvosfiatalok. 12.45: Teletipp. 12.55: A Flintstone család. 13.25: Mister Ed. 13.50: A mi kis farmunk. 14.40: Teletipp. 14.50: Mindenkit nem tudok feleségül venni. 16.40: Zenei újdonságok. 17.05: Utazási magazin. 17.45: Nyereményjáték. 17.50: Colby-ék. 19.05: Batman. 20.00: MAgGyver. 21.00: MacGruder és Lound. 22.05: Az utolsó számlát te fizeted. 23.30: Caracaban, tizenkettő előtt öt perccel.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 8.50: Tévénaptár. 9.00: Iskolatévé. 10.30: Tallózó. 14.25: Egészségünk. 14.30: Film gyerekeknek. 16.00: Hét tévénap. 16.45: Híradó I. 17.00: Zene. 17.30: A színpadon. 19.18: Jó éjszakát, gyerekek. 19.30: Tévénapló II. 20.05: A nap sportja. 21.00: Játékfilm. 22.45: Tévénapló III. 22.35: Repeta. 1.05: Hírek. 1.10: Vasárnap műsora.

2 műsor: 7.25: Ismeretterjesztés. 7.30: Társasági élet. 10.00: Társasági élet. 13.00: Repeta. 14.30: Kapcsoljuk... 15.00: Sport. 19.30: Tévénapló. 20.15: Zenés est. 21.45: Hírek. 21.50: Művészet, irodalom. 22.20: A nap sportja.

VASÁRNAP

KOSSUTH RÁDIÓ: 8.30: Énekszöveg, muzsikával. 9.00: Neveletlenek. 9.55: Rólunk van szó! 10.05: Örökzöld dallamok. 10.44: Az élő népdal. 10.54: Edes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Egy kerty tenger. 13.00: Radioton korongok. 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészlemez. 15.12: Irodalmi műsor. 16.05: Komolyzenei lemezlovas. 17.00: Választó. 18.00: A Magyar Rádió és Televízió gyermekkórusa énekel. 18.40: Rólunk van szó! 18.45: Remekírók hangszalagon. 18.48: Rádióra alkalmazta: Dénes István. 20.02: Goldmark Károly. Emlékek életemből. 20.45: Verseit emondja: Tandori Dezső. 21.00: Talpalávaló. 22.00: Hírvilág. 22.25: Rádiószínház. 23.00: Hallgassuk együtt.

PETŐFI RÁDIÓ: 7.05: A református egyház felőrája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: Gyalogcsillag. 9.05: Sikerlemez CD-n. 9.57: A Magyar Rádió Karinty Színpad. 11.10: Vasárnapi kóktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofón-próba. 14.00: Szerpentin. 15.05: Táskarádió. 16.00–21.00: Poptarisznya. 21.05: A csatlós. 21.23: Társalgó. 22.18: Dzsessz a 80-as években. 23.15–0.14: Kander zenés játékaiból.

BARTÓK RÁDIÓ: 8.20: Bach-művek. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Eszperantó híradó. 11.00: Frankl Péter zongorahangverseny kb.11.55: A hangversenyközvetítés folytatása. kb.12.45: A Lausannei Énekegyüttes, a Lausannei Egyetem énekara, valamint a Lausannei Kamarazenekar Giovanni Gabrieli motettákat énekel. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: Edita Gruberová operaáriákat énekel. 14.10: Rockújság. 15.05: Csajkovszkij: V. szimfónia. 16.05: A párizsi regény. 17.04: Verdi operáiból. 17.55: Muzsikáról versben, prózában. 18.30: Na matremem jeziku. 19.05: In der Muttersprache. 19.35: Kapcsoljuk a Budapesti Kongresszusi Központot. Közben: kb.20.50: Pusztaszer. kb.21.10: A hangversenyközvetítés folytatása. kb.22.30: Romantikus dallamok. 23.00: Emberi dolgok.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 7.00: Hírek. 7.05: Földközben. 7.35: Nemzetközi hetilapszemle. 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Napi kalendárium. 8.00: Hírek. 8.05: Gondolatok vasárnapra. 8.10: Hazai napló. 8.40: Egy hét Kelet-Európában. 8.50: Hétfélig levél. 9.00: Hírek. 9.05: Napi kalendárium. 9.10: Protestáns világ. 9.40: Irodalmi műsor. 10.00: Hírek. 10.05: A munka világa. 10.30: Gondolatforgató. 11.00: Hírek. 11.05: Élő egyház. 11.55: Napi kalendárium. 12.00: Déli harangszó – hírek. 12.10: Földközben. 12.40: Nyugati folyóiratszema. 13.00: Hírek. 13.10: Zenés üzenetek. 14.00: Hírek. 14.05: Gondolatok vasárnapra. 14.10: Egy hét Kelet-Európában. 14.20: A politikai gondolkodás története. 14.30: Gondolatforgató. 15.00: Hírek, műsorismertetés, délutáni randevű. 16.00: Hírek. 16.05: A munka világa. 16.30: Zene-szó. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Múlt idő, jelen idő. 18.00: Hírek. 18.10: Magyar- és világhíradó. 18.40: Hobby. 18.50: Párizsi magyar figyelő. 19.00: Hírek. 19.10: Protestáns világ. 19.40: Történelmünk útja. 20.00: Hírek. 20.10: Magyar- és világhíradó. 20.40: Nyitott szemmel. 20.50: Nyugati levél. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Élő egyház. 22.00: Hírek. 22.10: Sport. 22.20: Hétfélig levél. 22.30: Gondolatforgató. 23.00: Hírek. 23.10: A hallgatók fóruma. 23.30: Hazai napló. 24.00: Hírek. 0.02: Múlt idő, jelen idő. 0.52: Műsorzárás.

TV1: 8.10: Családi torna. 8.15: Kéményesék. 8.40: Az elsüllyedt világok. XXVII/2. rész. 9.10: Utazz velünk! – Magyarországon. 9.50: Játsszunk bábszínház. 10.10: Alsó Kalifornia. 10.55: Körmened – Csepel bajnoki férfi kosárlabda mérkőzés. Szünetben: – Reklám. 12.30: Képzés. 14.15: Képzés. 14.25: Családi vasárnap. Ki viseli a nadrágot? 15.35: RTV Közönségszolgálat. 15.40: Szimat Szőrény

szimatol IX/8. 16.05: Betűreklám. 16.10: Három kívánság. 17.25: A Panoráma különkiadása „Allam RT”. 18.10: Reklám. 18.15: Delta. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HET: 20.00: Híradó. 20.15: Rozonyi-Szurdí-Verebes: Öld meg a másik kettőt. 21.35: Reklám. 21.40: Mestersége színész: Galambos Erzs. 22.35: Telesport. 23.40: Képzés.

TV2: 9.00–12.00: TÉVEMAGISZTER. A Művelődési Főszervezők műsora. TV 2. 14.00: Képzés. 14.15: TV 2. Benne: Riportok – Időjárás – Zene. Röntgen. 15.00: Szimfónia. XVIII/1. rész. 15.51: TV 2. 16.00: Bolygók, a Föld. VII/1. rész. 16.55: TV 2. Benne: Alljunk meg egy szóra! 17.05: Wurlitzer. IV/4. rész. 18.25: Gyerekeknek! 18.51: TV2. 19.00: Velencei terecske. 20.42: TV 2. 21.00: A varázslat éjszakája. 21.35: Nancy Wake. II/2. rész. Kb.23.10: TV 2 Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 9.00: Hírek. 9.05: A II. Osztrák Köztársaság 6. rész. 10.35: Heti körkép. 11.00: Sajtószemle. 12.00: Hello Austria, Hello Vienna. 12.30: Tájékozódás. 13.00: Randevű. 13.25: A Metzger család kalandjai. 13.50: Trükkdoboz. 14.00: A csendőr és a földönkívüliek. 15.30: A negyedik király. 15.35: Gyerekek közlekedési klubja. 15.40: Bravissimo. 16.25: Mini Tv-híradó. 16.35: Pumukli kalandjai. 17.00: Ifjúsági magazin. 18.30: Lorentz és fiai. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Sporthírek. 20.15: En magamról 21.15: Víziók. 21.20: Rigoletto. 23.20: A Bécsi Filharmonikusok bálja. 23.50: Beethoven 5. zongora-hangversenye. 0.30: Hírek.

2 műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális körkép. 9.25: Sport. 13.30: Vendégmunkásoknak. 14.00: Szereti Ön a komolyzenét? 15.00: Sportdelután. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Bajor királyi bíróság. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: Tv-híradó. 19.48: Jogi esetek. 20.15: Ügynök név nélkül. 21.55: Hírek. 22.00: Szóló két szemlére. 23.25: Az Agyal. 0.10: Sport. 0.20: Hírek.

RTL PLUS: 8.00: Gyermekműsor. 9.35: Novgorod hősei. 11.00: Csak semmi pánik. 12.30: Klasszikusok délidőben. 13.00: Ma, nálunk. 13.10: Az apám egy földönkívüli. 13.30: Játsonék. 14.00: Dr. Kicsoda. 14.25: Asszonyok bolygója. 16.00: A világ leghiteltlenebb mérkőzése. 17.50: Zenés revüműsor. 19.10: Egy különleges nap. 20.15: Nekem te ne mesélj! 22.20: Démonok. 23.50: Szex klipek.

SUPER CHANNEL: 7.00: Gyermekműsor. 11.00: Európa térképe. 12.00: Egyveleg. 13.00: Irva vagyon. 13.30: Egyveleg. 16.30: Biliárd. 17.30: A világ holnap. 18.00: Európai üzleti hét. 18.30: Nemzetközi slágerstúdió. 19.30: Burke törvénye. 20.30: Két asszony között. 22.10: Barnaby Jones. 23.00: Egyveleg.

TV5: 18.00: Harminc millió barát. 18.30: Bárányhimlő sziporkák. 19.00: Hotel. 19.30: Hírek, információk. 19.40: Fred és barátai. 20.40: Champs-Élysées. 22.00: Híradó. 22.30: 7-ből 7 – aktuális magazin. 23.30: Viva. 0.20: A tenger színei.

SAT1: 8.05: A Flintstone család. 8.30: Mister Ed. 9.00: Batman. 10.00: Sport. 10.55: Így láttuk. 11.00: Terror a Rio Granden. 12.45: Időutazás. 13.10: Teletipp. 13.20: A mi kis farmunk. 14.10: Az állatok és mi. 14.35: Sport. 17.00: Egy férfi egyedül. 19.05: A szép és a bestia. 20.00: Wörthersee-i happy end. 21.35: Sport. 22.00: Talkshow. 23.30: Szökésben.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ: 1 műsor: 8.30: Falusi dolgok. 9.00: Idegennyelvű krónika. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnap gyerekeknek. 11.00: Mezőgazdaságunk. 12.00: Iskola tévé. 13.00: Filmbemutató. 13.50: Vasárnap együtt. 17.05: Filmzene. 18.45: Rajzfilm. 19.10: Tévétorna. 19.30: Híradó. 20.00: Kapcsoljuk. 21.00: Játékfilm. 22.30: Tévénapló. 22.50: Repeta. 0.50: Hírek. 0.55: A holnap műsora.

2 műsor: 7.25: Hírek. 7.30: Repeta. 10.00: Ma-holnap. 13.00: Sport. 19.30: Tévénapló. 20.00: Jó ha tudja. 20.45: Múlt, jelen, jövő. 21.00: Ars poetica. 21.35: A nap sportja. 22.20: Hétfői műsor.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Adalékok a szeku-foci utótörténetéhez (IV.)

Ha kellett, akkor 19-0-ra is nyertek

Már említést tettem a zsarnok szülőfalujának, Scornicestinek csapatáról, az FC Oltról. A tündökletes pályafutás megérdemel néhány sort. Míg Románia olyan nagyvárosai, mint Arad (többszörös bajnokcsapattal), Galac, Jászvásárhely (Iasi), Resicabánya, Szatmárnémeti avagy Nagyvárad éveken át képtelen volt csapatát a legjobbak közé bejuttatni, addig a hetvenes években az ötezres lélekszámot alig meghaladó Olt megyei falu sárgázöldben játszó fiai csak úgy sétáltak az osztályokon át, mint a kés a vajban. A C-osztályból a B-osztályba kerülésüket (NB III-ból az NB II-be) eldöntő találkozót például idegenben játszották, s a vetélytárs eredményétől függetlenül 18-0 arányban kellett győzniük ahhoz, hogy elhódítsák a feljutást jelentő helyet. Mit ad az irányított véletlen? Egy híján húsz gólt rúgtak a kondukátor falubelije... A csapat fő istápolója a helybeli mtsz elnöke, Ilie Barbulescu volt. Aki a családban sokáig kitarított a szülőfalú mellett, neje, a diktátor legkisebb húga, a négyosztályos megyei tanfelügyelő révén később Olt megye párttitkára, legutóbb a KB mezőgazdasági titkáraként arra kötelezték minden mezőgazdászt (mérnököt, farmvezetőt, mezőgépepészt), hogy az FC Olt pártolójaként havi összeggel járuljon hozzá a szakma reprezentatív együttese fenntartásához... Az FC Olt évente barátságos mérkőzést játszott a bulgáriai Prevecban (Todor Zsivkov szülőfalujában) a helybeli labdarúgókkal – mintegy jelképezve a balkáni sztálinizmus illatos

rózsafüzérét. Volt még egy utolsó nagy fogása ennek a falusi együttesnek: tavaly ősszel használatba adták az immár várossá előléptetett település stadionját. A hivatalos indoklás szerint erre azért volt szükség, hogy a falu nagy szülőfőjének hazalátogatásaira összegyűlő tömeg méltó ünneplésben részesíthesse a Kárpátok géniuszt. Mindenesetre a stadion húszezres, Scornicesti lakossága pedig alig haladta meg a tízezeret. Az FC Olt jövőjéért a jelen körülmények között nem adnék egy lyukas garast...

A kisherceg szenvedélyei

Sok volt. Kártya, alkohol, a nők... Külön-külön megérdemelnének egy-egy fejezetet. A sportot is kedvelte Nicu, egyesek szerint angliai diákévei alatt közeli kapcsolatba került Ilie Nastaseval, a hírhedt teniszszóval. Odahaza minden komoly csapat foglalta. Bátyja, Valentin a hadsereg központi sportklubját, a Steauát patronálta, s tulajdonképpen az uralmat fenntartó milícia és belügy együttese, a Dinamo állt „lélekben” közel hozzájuk. Egy időben a bukaresti egyetemisták sportklubjánál, a Sportul Studentesc-nél próbált szerencsét, de eddig kiderítetlen okok miatt nem tudott zöld ágra vergődni a hagyományörző csapattal. Amikor apja Szeben megyei első titkárrá nevezte ki, rögtön megjósoltuk: a Nagyszebeni FC Inter egy év alatt az A-osztályba kerül... Ami Nicu Szeben megyei első titkárságát illeti, az nem a véletlen műve. A diktátori

„békepolitika” e megyében tobzódott: a Fogarasi havasok lábainál, jórészt a hegyekbe vájva működtek és termeltek azok a fegyver- és hadianyaggyárak, melyek vásárlói a Közel-Kelet konfliktusaiban részt vevők és a világ szolgálatos diktátorai voltak. Ezek felügyeletét látta el Nicu, a „szeniális zsarnok” nagyraihivatott csemetéje.

A Nagyszebeni FC Inter játékosállományát úgyszintén a szeku módszereivel toborozták. Besegített a Bukaresti Dinamo és Victoria is – mégis a szeku patronálta csapatok közül a nagyszebenieknél szerepelt a legtöbb saját nevelésű játékos.

Játékvezetők – kékben

A szeku vezetői a legrombolóbb hatást kétségtelenül a játékvezetők révén érték el. A barátai és családi összefonódásoknak se szeri, se száma. Az utóbbi időszakban az első osztályú bajnokságot „kékben” vezették a bírók. Az eredmények manipulálása napirenden szerepelt. Sok csapat eleve feladta a szeku-csapatok elleni találkozóján a két pontot, abban reménykedve, hogy a körön kívüli meccsben becsületes elbírálásban részesül. Ez az álláspont sem jött be mindig, hisz a magas rangú belügyis tiszték zöld asztalnál döntöttek – egyáltalán, ki tudta előrelátni az elfogyasztandó konyakmennyiséget és a pontok adás-vételének menetrendjét? Ennek az összefonódásnak van magyar vonatkozása is. A románok egyik FIFA-játékvezetője,

Ion Craciunescu a Victoria klub elnökének a sógora. Két évvel ezelőtt ő vezette a Bécsi Rapid–Tatabánya UEFA Kupa találkozót. Az eredmény 5-0 volt az osztrákok javára. Azon a találkozón Craciunescu két magyar fiút állított ki, a sajtótudósítások szerint jogtalanul. Hogy én kapcsolatba hoztam mindezt a szeku által szított magyargyűlölettel, mindezek után nem lehet a véletlen műve...

Steaua, a csillag

A hadsereg központi klubjának a neve, a Steaua (Csillag) ismert a magyar olvasók előtt. A Dinamo-klán és a Steaua között mind nagyobb harc dúlt – nem a hataloméért, az elsőbbségért. Ebben az esztendőben vette volna át a Dinamo a bajnoki címet, első sorban a sleppjéhez tartozó csapatok aknamunkájának következtében... Abban viszont nincs semmi ellentmondás, hogy a Steaua klubelnöke a diktátor nagyobbik fia, Valentin volt. Ő már a sikerek csúcsán ült be e székbe, s gyakorlatilag az eredmények kiszajátításának ismert manőverét hajtotta végre. A Steaua sikereinek kovácsa valaha Kovács István (magvetőként) volt, majd a BEK-győzelemre az a Jenői Imre vezette a csapatot, aki jelenleg is a szövetségi kapitánya az olaszországi VB-döntőre került román válogatottnak.

Végezetül: a Bukaresti Dinamo, a Bukaresti Victoria, a Scornicesti-i FC Olt, a Moreni Flacara és a Nagyszebeni FC Inter alkotta az általam szeku-focinak nevezett szövödményt, melynek kimetszését a Bukaresti Dinamo felosztásával kezdték a hivatalos szervek. Bizonyosra veszem, hogy a közvélemény nem elégszik meg majd ennyivel...

Pataki Sándor

Ök huszonnégyen

Svéd remények

A június 8. és július 8. között sorra kerülő 14. labdarúgó világbajnoki döntőben pályára lépő 24 válogatott rövid bemutatása Svédországgal folytatódik.

Ritka az olyan kitartás, ami a svéd válogatottat tavaly jellemezte. 1989 nyarán ugyanis egy jubileumi tornán Dániától 6-0 arányban kikapott a „háromkoronás” legénység, s közben sorsdöntő fontosságú vb-selejtezőket kellett vívnia. Más nemzeti együttes talán léket kapott volna. Nem úgy a svédek, akik Olle Nordin szövetségi kapitány vezérletével hamar lábra kaptak, s amikor az igencsak fontos, lengyelek elleni záró kvalifikációs 90 perces idegenben győztek Chorzówban, véglegessé vált: Anglia előtti csoportgyőztesként az északiak kivívták az itáliai finálé jogát.

A svéd együttes kedves emlékekkel lepheti meg önmagát és szurkolótáborát Olaszországban. Nem vitás, ha idén nyáron kitesznek magukért, akkor bizonyosan jelentős energiával készülnek az 1992-es Európa-bajnoki döntőre, amelyen biztos a helyük, lévén, hogy az ő szövetségük rendezi meg az öreg kontinens legjobb nyolc válogatottjának seregszemléjét. A sárga-kékek utójára 1978-ban kóstitolhatták a vb-fizeket. Előtte 1958-ig kell visszalapozni a futball krónikájában ahhoz, hogy a legeredményesebb helytállásukat fellelje az érdeklődő kedvű rajongó. Akkor, a svédországi döntőben az ifjú Pelével büszkélkedő Brazíliával szemben maradt alul a házigazda. A döntőben a dél-amerikaiak 5-2 arányban nyertek. Az ezüstérem azonban ezüstérem, erre máig is büszkék északon.

A futball annak ellenére is népszerű, hogy a tavalyi bajnoki találkozók átlagos nézőszáma 4000 alá süllyedt. Mindössze a két „nagy csapat”, az IFK Göteborg és az FF Malmö képes ötezernél nagyobb nézőszámot kimutatni. A válogatott egyik erőssége Glenn Hysen, aki a Fiorentinától nem is olyan régen szerződött át a Liverpoolhoz. „Olasz múltat” a házi gólkirály, Johnny Ekström is képes felmutatni. Ekström az Empolit erősítette, majd onnan szerződött át a francia bajnokságba, jelenleg a Cannes csatára.

Ami Olle Nordin szakmai tudását jellemezheti: eddig 36 találkozón dirigált, s játékosai 20 győzelem mellett 10 döntetlent és 6 vereséget számlálnak. Igaz, az a bizonyos dánok elleni 0-6 sokat csúfított a mérlegen, de a féltucatot bizonyára feledtetik majd Olaszországban. A minimális tervük: továbbjutás a legjobb 16 közé.

Csőd vagy nehéz helyzet?

Az utóbbi időben mind több hír kapott szárnyra az egyik kiemelt fővárosi egyesületről, a Bp. Spartacusról, s ezek azt sejtetik, hogy válságban van a klub. Elég csak a kosárlabda-, az asztalitenisz- és a birkózó- vagy éppen a műkorcsolya-szakosztály esetét megemlíteni. Az MTI munkatársa megpróbált „tisztá vizet önteni a pohárba”, s ezért Pazár Sándor elnöktől kért helyzetképet az egyesület életéről.

– Az elmúlt két évben olyan kimagasló eredményeket értünk el, amilyeneket a klub történetében még sohasem – mondta el Pazár Sándor. – Gondolok itt elsősorban a szüli olimpia sikereire. Ennek ellenére sorozatos támogatások értek bennünket. Az eredmények háttérbe szorultak, előtérbe kerültek egyes személyek egyéni érdekei. Ebből sokan azt a következtetést vonták le, hogy a Spartacus csődben van. A sikerek mögötti erőfeszítés, a valós helyzet senkit sem érdekelt.

– Talán a legnagyobb vihar a kosárlabdázók körül alakult ki, több játékosnak fizetni sem tudtak.

– Igaz, hogy a szakosztály egymillió hétszázezer forint hiánnyal zárt. Ez a helyzet azért állt elő, mert a szponzorok anyagi vagy egyéb okok miatt nem tudták tovább vállalni a támogatást. Ennek ellenére a decemberi béreket

kifizettük. Az viszont nem igaz, hogy felmondunk játékosoknak. Néhányuknak 1989. december 31-én lejárt a szerződése, s mivel nem állt rendelkezésünkre pénz, nem tudtuk azt újból megkötni. Ez érthetően feszültséget okozott.

– Hogyan lehet megoldani ezt a kérdést?

– Pénzzel. Ahhoz, hogy júniusig működni tudjon a szakosztály, 2,5-3 millió forintra lenne szükség. S ebben csak a „szintenmaradás” van benne. Szinte naponta folytatunk tárgyalásokat, hogy megmentsük a veszélyben levő kosarasokat.

– A műkorcsolyázók közül is csak a jégtáncos Engi Klára sorsa biztos.

– A négy versenyző, Engi Klára, Tóth Attila, Száraz András és Téglássy Tamara szerződése 1989. december 31-én lejárt. Az Engit támogató „Elit Ortopéd Méretes Cipőkészítő Ipari Szövetkezet” ez év végéig vállalta, hogy átutalják neki a bért. A másik három korcsolyázó helyzetéről még tavaly tárgyaltam dr. Kozári József-nel, a szövetség elnökével. Megígérte, hogy Tóth Attila bérét az olimpiai keretből fedezik, s egy sportoló támogatását vállalta a szövetség. Tehát már csak egy sportoló sorsa kérdéses, az ő járandóságait viszont az egyesület fizeti.

A „jogi meccs” esélyei

Bicskei nyerhet, de mire megy majd vele

Egyre bonyolultabbá válik Bicskei Bertalan, volt labdarúgó szövetségi kapitány és korábbi munkáltatója, az MLSZ közötti pereskedés. A szakvezető ügyét a VI. kerületi Munkaügyi Döntőbizottság áttette a szövetségben időközben alakult döntőbizottság illetékességébe, amit Bicskei természetesen nem akar elfogadni. Mi lehet ennek a vitának a vége? A kérdésre dr. Habaz Ferenc, az MTI vezető jogtanácsosa adott választ.

– A jogot tekinthetjük eszköznek, amelyet valamilyen cél érdekében felhasználna – mondta a vezető jogtanácsos. – Ebben az esetben viszont nem tudjuk pontosan, mit akar Bicskei Bertalan elérni. Az könnyen elképzelhető, hogy megnyeri a pert, s az MLSZ visszahelyezi tisztségébe.

Ezek szerint valószínű, hogy Bicskei marad a kapitány?

– Igen, de kérdem én, mi történik azután? A munkáltatónak jogában áll átszervezni, és módosítani a beosztottjai feladatkörét. Tehát a szövetség akár azt is megteheti, hogy Mészöly Kálmánt kinevezi például technikai igazgatónak, s ugyanakkor korlátozza a szövetségi kapitány hatáskörét.

Rátérve a konkrét jogi kérdésekre: dr. Török Ferenc, Bicskei ügyvédje eredetileg a VI. kerületi Tanács mellett működő Munkaügyi Döntőbizottsághoz fordult. Most viszont úgy tűnik, mégis az MLSZ berkeiben alakult testület tárgyalja az ügyet. Véleménye szerint ki az illetékes?

– Dr. Török Ferenc jogszerűen tette, amit tett, mivel tudomásunk szerint hétfőn még nem alakították meg az MLSZ munkaügyi illetékes szervét. De mivel a vitás kérdést még nem tárgyalták, a kerületi döntőbizottság is

a vonatkozó jogszabály szerint járt el, amikor átirányította az ügyet a labdarúgó szövetséghez.

A munkahelyeken működő döntőbizottságokkal kapcsolatban gyakran merül fel az a kétely, hogy ilyen esetben a helyi testületek nem ítélik meg pártatlanul.

– Valóban jogosan kételkedik a panaszos fél, mivel a döntőbizottság tagjai is az adott munkahely alkalmazottai közül kerülnek ki. Ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy a munkaügyi döntőbizottság is köteles betartani a jogszabályokat, s nem hozhat azokkal ellentétes döntéseket.

Mi a véleménye, mi lehet a jogi „mérkőzés” végeredménye?

– Szinte kizárt dolgonak tartom, hogy kimondják Bicskei alkalmatlanságát. Ezt még akkor sem tehetik meg, ha szövetségi kapitányként valóban nem ért el kimagasló eredményeket. Az ifjúsági válogatottal Európa-bajnoki címet szerzett, Kölnben főiskolát végzett, s a Bp. Honvéd élén is sikeresen tevékenykedett. Ha jóslni lehet, szerintem az MLSZ Munkahelyi Döntőbizottsága az előzmények alapján helyben hagyja a szövetség korábbi felmondását, de ezt az ítéletet a Fővárosi Munkaügyi Bíróság megváltoztathatja.

Ha valóban így lesz, akkor bizonyára az MLSZ kezd újra pereskedni.

– Ha a Fővárosi Munkaügyi Bíróság döntése jogerős lesz, az ítélet ellen vagy perújítást, vagy törvényességi óvást lehet kezdeményezni. A sajtóban megjelent információk alapján valószínűnek tartom, hogy Bicskei Bertalan és dr. Török Ferenc elérik céljukat. De hogy ez valóban győzelmet jelent számukra, azt kétkeltem.

Újoncként a vidék legjobbjá

Dobogón a soproni kosaras lányok

Kitűnően kezdte az idei bajnokságot a női kosárlabda NB I A-csoportjában az újonc SVSE. A Duna-kupa megnyerése után rögtön a bajnokság nyitó mérkőzésén legyőzte a bajnok MTK-VM gárdáját, majd ezt a bravúrt a fővárosban is megismételték a lila-fehérek. A továbbiakban is, mégha érték is váratlan vereségek, a várakozás felett szerepelt a csapat. Az viszont tény, hogy három hazai vereség közül kettő (BSE, BEAC, GÉPSZER) elkerülhető lett volna. Ebben a bajnokságban egyébként ziccer helyzetben van az SVSE. A budapesti nagy csapatok meggyengültek, a vidék legjobbjá, a PVSZK pedig leszálló ágba van, ezért jók a soproniak esélyei az érem megszerzésére. A dobogós helyezések a szakemberek szerint benne is van az együttesben, sőt sokak véleménye, hogy az SVSE (Soproni Vasutas Vegyescsapat) bajnokai reményekkel játszhat az élvonalban. A vasutasok csapatában az idei őszön Winter Ilona és Irena Línea vitte a prímet. Mindketten megbízhatóak és főleg eredményesen játszottak. A csapatkapitány Kovács Andrea is kitűnően kezdte a szezont, majd a válogatott kerettség megszerzése után kissé visszaesett, bár remek fizikai adottságait ebben az időszakban is kamatoztatta. Zsolnai még nem illeszkedett be a csapatba, kiemelkedő teljesítmények mellett gyakran halványan kosárlabdázott. Az irányító lengyel Krisztina Zagorskának önmagához képest nem volt jó idénye. Sérülésekkel bajlódott, gyakran követett el tőle szokatlan hibákat, egyszóval nem tudta a korábbi évek szintjén vinni a csapatot. A többi játékos keveset játszott, az ő teljesítményüket tárgyilagosan nem lehet értékelni, s ez egyben a soproni együttes gondja. Ha érmet akar a társaság szerezni, akkor több lehetőséget kell hogy kapjanak a cserejátékosok, mert az idősebbek nem bírják a terhelést. Mindezek után kijelenthetjük, az SVSE őrzi harmadik helyét, ami a soproni női kosárlabdázás kiemelkedő teljesítménye.

Horváth Attila

Mondiale – szöttek

Az olaszok biztosra mennek

Róma:

Az Olasz Labdarúgó Szövetség héttagú orvoscsoportot nevezett ki. A team tagjai sorában az egyes szakterületek legkiválóbb itáliai specialistái szerepelnek. Így kardiológus, ideggyógyász, ortopéd-sebész, s aki a csoportot vezeti, az Leonardo Vecchiet, a válogatott vezetőorvosa.

Ez a csoport a vb-döntő befejeztéig ténykedik majd. Olasz sajtóvélemények szerint munkájukra már korábban is szükség lett volna. Felelőseik Gianluca Vialli, a Sampdoria kiváló válogatott támadójának sajnálatos sérülését. Azt, hogy a szélvészgyors szélső december 30-án a lábát törte, s emiatt márciusnál előbb nem jelenhet meg edzésen.

Vialli már tavaly ősszel jelezte a Sampdoria és a válogatott orvosának is, hogy jobb lába a terhelések hatására rendszeresen fáj. Azt is hozzáfűzte, tart egy súlyos sérülés veszélyétől. Az orvosok nem vették túl komolyan Vialli jelzéseit, az év utolsó előtti napján megtörtént, amelyet meg lehetett volna előzni. (Reuter)

London:

Az angol válogatott szakvezetői már olyannyira előreszaladtak a tervezéssel, hogy a világbajnoki negyeddöntőre (!) is szállót foglaltak. Bobby Robson szövetségi kapitány gyorslemezést készített. Szerinte az „F” csoportból (az angolok mellett a hollandok, az írek és egyiptomiak szerepelnek ebben a kvartettben) Anglia simán továbbjut. Robson már megpró-

bálta „kiszámítani” azt is, hogy Anglia hanyadik lesz. Arra a következtetésre jutott, hogy a hollandok mögött csoportmásodikként lépnek tovább, s mint ilyenek, Genovában játszanak a legjobb nyolc közé jutásért. Hogy a szakvezető még e találkozón is győzelmet vár, arra utal: az angol szövetség a római Castagnone szállodában június 26-tól kezdődően hat éjszakára szobákat foglalt le. Az egyik negyedöntő mérkőzést ugyanis június 30-án éppen az olasz fővárosban bonyolítják le... Vajon az angolokkal...? Ha igen, Robson mesterjós! (ANSA)

Los Angeles:

Február 20. és 22. között, az 1984-es olimpia városában rendezik meg a hagyományos Marlboro Kupát. Mindenki legnagyobb meglepetésére ezen az Egyesült Államok nem vesz részt, mert Bob Gansler szövetségi kapitány túlzottan megerőltetőnek tartja a sorsozatot. Így azután február 20-án Kolumbia a Szovjetunióval, Costa Rica pedig az Egyesült Államok helyett meghívott mexikói Chivas Guadalajara csapatával mérkőzik. Ami a szovjet együttest illeti, a Juventusban játszó két ászra, Zavarovra és Alejnyikovra nem számíthat a szakvezetés. A légiosok közül Daszajev, Valerij Lobanovszkij szövetségi kapitány rendelkezésre állnak, s ha nincs Zavarov, Alejnyikov, a kijevi „gólvadász” Prosztov pályára lép.

Február 24-én, Stanfordban hivatalos Egyesült Államok-Szovjetunió mérkőzésre kerül sor. (AP)

Bjeloglazov – USA

Minden idők egyik legeredményesebb birkózója, a szabadfogásban két olimpiai bajnoki, további hat világbajnoki aranyérmét szerzett szovjet Szergej Bjeloglazov a tengerentúlon, az Egyesült Államokban folytatja. Immáron azonban nem a szőnyegen, hanem „szőnyegsarokban” tesz meg mindent, hiszen aktív pályafutását befejezte, és a Pennsylvania Egyetem meghívására szakvezetőként vállal munkát az egykori szuperklasszis sportember. Bjeloglazov várhatóan március közepén kezdheti el a munkát az egyetemistákkal.

Zöld út

A holland hatóságok közölték, hogy nem akadályozzák meg a futballszurkolók olaszországi utazását. Ismert, hogy a németalföldi labdarúgó-rajongók gyakran összetűzésbe keverednek a rendfenntartókkal: a rendőrség listáján 2300 olyan ember neve szerepel, akikre felhívják az itáliai szervezők figyelmét.

Kétezer márkáért...

besározta magát Igor Belanov, a Borussia Mönchengladbach szovjet vendégmunkása. Balanovnál, akit 1986-ban Európa legjobb labdarúgójának választottak, 2000 márka értékben textilárakat találtak, amelyeknek eredetét nem tudta igazolni. Lopás alapos gyanúja miatt a szovjet játékos három barátját is előállították a rendőrök. Belanov egyelőre tagad.

Hm... Elkeseredtségében a szovjet játékos már idáig jutott. A nem is oly régen még ünnepeit színtárnak eddig ugyanis nem sok öröme lehetett a Bundesligában. Az egykor szebb napokat megélt Mönchengladbach – se-reghajtó. Így márkakötegekkel nem sűrűn találkozhatott Belanov. De mégis?!...

B. Gy.

„Szamóca” és a többiek

Kosarazó színészek

Az ország egyik legfiatalabb, de egyúttal a legszebb sportcsarnokában, Szekszárdon szerepel a színész válogatott, a helybéli öregfiúk csapatával mérkőzik meg vasárnap 18 órakor. A színészek csapatában többek között pályára lép Bubik István, Eperjes Károly.

Köszöntjük

VERONIKA

nevű olvasóinkat

A névnek többféle származtatása ismert. Egyik szerint a görög Phere-niké, macedón Bereniké latinos formája. Jelentése: győzelmet hozó. A másik magyarázat szerint a latin verus (igaz) melléknév és a görög ikon (kép) szavak összetételéből származnak. E magyarázat szerint Krisztus a Golgota felé vezető úton roskadozva és verejtékezve von-szolta a keresztet, amelyre utána fölfeszítették. Útközben egy egyszerű nő Krisztushoz lépett és kendőjét átnyújtotta neki. Krisztus megtörölte vele verejtékező arcát, a legenda szerint arca nyoma megmaradt a kendőn. Erről kapta a kendőt nyújtó nő a Veronika (igaz kép) nevet.

Nap két: 7.29 órakor
nyugszik: 16.17 órakor

Hold két: 19.06 órakor
nyugszik: 8.47 órakor

Nem változik az idő

Továbbra sem lesz jelentős változás. Az ország nagy részén folytatódik a borús, párás, ködös idő, legfeljebb jelentéktelen hószállingózással, néhol ónos szitálással. Kevés napsütésre csak északnyugaton és a hegyekben van esély. Gyenge marad a légmozgás. A hőmérséklet hajnalban -8, kora délután általában -4 fok körül várható, csupán északnyugaton valószínű 0 fok körül.

Csehszlovák történészek egy csoportja vizsgálatot követel annak kiderítésére: igaz-e, hogy a VSZ tagállamai 1980 őszi katonai beavatkozást fontolgattak Lengyelország ellen és Csehszlovákia támogatta ezt az elképzelést. Kérték Alexander Dubčeket, hogy derítsen fényt az ügyre, és ha a hírek igaznak bizonyulnak, a csehszlovák törvényhozás foglaljon állást és hozza nyilvánosságra a tényeket.

Vita nélkül vita sincs?

Amikor a Magyarországi Szociáldemokrata Párt nyilvános vitára hívta ki az MSZP elnökségének egy tagját, nem állt szándékunkban sajtópolémia kezdeményezni a résztvevők köréről. Mi nyílt, becsületes vitát akartunk és akarunk ma is. Olyat, amelyet a működő demokráciákban szoktak a választási kampány időszakában folytatni.

A Magyar Szocialista Párt szóvivője, Polgár Viktor a Népszabadságban és a televízió Híradójában 1990. január 11-én úgy nyilatkozott, hogy mivel úgy mond „Magyarországon több szociáldemokrata párt is létezik”, az MSZP meghívna a vitára valamennyi úgynevezett „szociáldemokrata” pártot.

Polgár úr ötletét követve, mivel nem az MSZP az egyetlen kommunista értéket valló párt ma Magyarországon, meghívhatnánk a vitára az MSZMP-t, a Munkások Marxista-Leninista Pártját, a Münnich Ferenc Társaságot, a Kádár János Társaságot is – az MSZP oldalán.

Belátható, hogy ez az út sehová nem vezet. Csodálkozva állunk az előtt a tény előtt, hogy a kormányzó párt szóvivője a politikai realitásokkal, politikai súlyokkal így mértékben képtelen számot vetni.

Az MSZP szóvivőjének nyilatkozatát kénytelenek vagyunk úgy értékelni, mint a nyílt, egyenlő feltételekkel lefolytatott vita elől való kitérés kísérletét.

Kezdeményezésünket ezennel változatlan formában megismételjük, és várjuk leendő vitapartnerünknek a korábbinál konstruktívabb és megfontoltabb választást.

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza

Január 13.: Veronika

Mennyei hangszer

Veronika,
Harmónika!Játsszál rajta,
S megszáll égi
Harmónia.

Kokó helyett kakaó

A George Bush elnök részvételével tartandó február 15-i kolumbiai kokaincsúcs előkészítésére csütörtöktől vasárnapig miniszterhelyettesi szintű egyeztető tárgyalást tartanak az Egyesült Államok és a „kokain-háromszöghöz” tartozó dél-amerikai államok képviselői. A Santa Cruzban összeült tanácskozáson amerikai részről Michael Skol külügyminiszter-helyettes vesz részt, és ott vannak Bolívia, Kolumbia és Peru megbízottai. A szigorú biztonsági intézkedések közepette megrendezett találkozón a dél-amerikaiak a narkókereskedelem gazdasági összetevőire helyezik a hangsúlyt, Washington viszont adminisztratív oldalról közelíti a kérdéshez. A dél-amerikaiak szeretnék elérni, hogy csökkenjen a kábítószerfogyasztás az Egyesült Államok piacain, és termelők ne a koka, hanem inkább a kávé és kakaó termesztésében legyenek érdekeltek. Washington érezhetően nem bízik bennük: mint az elmúlt napok flottafelvonulása is mutatta, inkább a kemény fellépés híve.

Veszprémben feltámadt a „Szabadsághegy”

Játékszíni bemutató politikummal

Nem ősbemutató volt Gáli József „Szabadsághegy” című drámájának bemutatója pénteken este Veszprémben a Játékszínen, hiszen a darabot már közönség elé vitték egyszer. *Egyetlenegyszer, harmünchárom évvel ezelőtt...*

A szerző a Színház- és Filmművészeti Főiskolán vizsgadolgozatnak szánta darabját. Az első magyar dráma volt ez, amely az ötvenes évek koncepció pereinek anyagát dolgozta fel. Története az 1954-es első rehabilitálások idején játszódik. Forró, tüntetésértékű előadás mutatta be a József Attila Színház 1956. október 6-án, Rajk László temetésének estéjén, nyilvános főpróba keretében. A nézőtérén ott ült Nagy Imre is – a „hivatalos” premierre azonban mégsem kerülhetett sor, a politikai hatalom azt már meg tudta akadályozni. A darabot betiltották, az 1956-os forradalom leverése után pedig mindmáig szóba sem jöhetett bemutatása.

A Veszprémi Petőfi Színház most elérkezettnek látta az időt, s a Játékszínen színre vitte a Szabadsághegyt. A darabon csak nagyon kevés dramaturgiai változtatást végeztek, azt is az eredeti előadás dramaturgia, a Petőfi Színház jelenlegi irodalmi vezetője, Gyárfás Miklós közreműködésével. A rendező Paál István, aki egyébként az 1981-ben elhunyt szerző személyes ismerőse volt, Gáli Józsefet jó barátai közé számította, közismerten vonzódik a formabontó művészi megoldásokhoz, ám ezúttal visszafogottan alkalmazkodott a mű realista stílusához. A mama szerepében, amit 1956-ban Gobbi Hilda játszott, most Spányik Éva érdemes művész mutatkozott be. A további közreműködők: Bálint Péter, Joós László, Sashalmi József, Simon Aladár, Tarján Györgyi; a díszleteket Árvai György, a jelmezeket Hruby Mária tervezte.

- gyg -

Hencidától – Boncidáig

Testvérkapcsolatokat alakít ki a szőlásban megörökített két falu, a Hajdú-Bihar megyei Hencida és a Kolozs megyei Bonchida. A történet azzal kezdődött, hogy a romániai forradalom győzelmét követően Baranya megye és Pécs Város Tanácsa kinyilvánította, hogy testvérkapcsolatot kíván teremteni Kolozs megyével és székelyével, Kolozsvárral. Azóta baranyai és pécsi tanácsi küldöttség is járt már Erdélyben, ahol kedvezően fogadták az együttműködésre tett ajánlatot. Időközben a baranyai települések is megkezdtek testvérkapcsolatok létesítését Kolozs megye városaival és falvaival. Ennek szervezése során jelentkeztek a hencidai polgárok a Baranya megyei tanácsnál azzal a kéréssel, hogy „engedje át” nekik Bonchidát. A megyei

tanács azonnal helyt adott a hencidaiak kérésének. Kinyilvánította: nem tekint területéértésnek, ha testvérkapcsolatot alakítanak ki a Kolozs megyei településsel. Így tehát minden lehetőség megvan arra, hogy ne csak a szőlásmondás kapcsolja össze Hencidát és Bonchidát.

Életének 76. évében elhunyt Tardy Lajos író, a Magyar Írószövetség tagja. Temetéséről később intézkednek.

Magyar Írószövetség
és Művészeti Alap
irodalmi szakosztálya

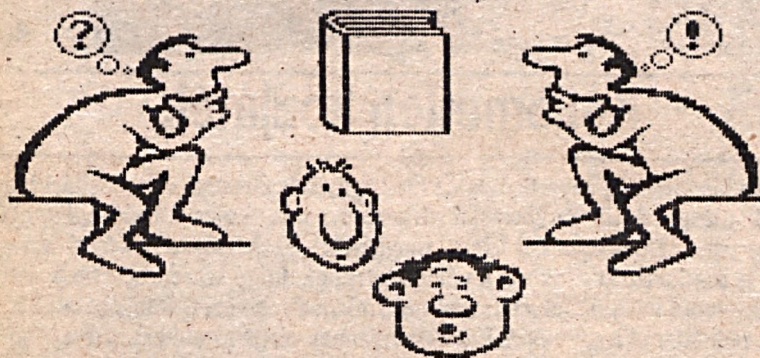
Fischer György
a Magyarországi Szociáldemokrata Párt alelnöke

MEGVAN !!!

Az 505.sz. Ipari Szakmunkásképző
Intézet és Szakközépiskola
KÖZMŰVELŐDÉSI STÚDIÓJÁNAK
REJTVÉNYE

Irodalmi fejtörő

Mi a vers címe és ki írta ?

1. Ne fogjon senki könnyelműen
A húrok pengetéséhez
2. Ábrándozás az élet megrontója
3. Még kér a nép, most adjatok neki !
4. Elhull a virág, eliramlik az élet....
5. Ti urak, ti urak, ti hitvány ebek!

A megfejtések legkésőbb kedden
adják postára nyílt levelezőlapon
a 7101. SZEKSZÁRD PF.-23 címre.

Írják még rá: **505-MEGVAN !**

E heti nyerteseink:

Németh László, Szombathely
Bontsó Melinda, Sátorajáújhely
Káldi Béláné, Mor
ifj. Brassói Kálmán, Baja
Kárpáti József, Siklós

A nyereményeket postán küldjük el!

Közületek, figyelem!

Tolna, Somogy, Baranya megye területén, építő-, szerelőipari szabad
kapacitást ajánlunk fel 1990. II. negyedévre

kőműves,
hideg-, melegburkoló,
szobafestő, mázó,
víz- és központifűtés-szerelő,
épületlakatos szakmában.

Építő- és Szerelőipari Kiszövetkezet, Dombóvár.
Telefon: 74/66-426

A KERAFORM Ipari Kereskedelmi és Szolgáltató Magyar-Oszipák Kft. önálló fejlesztői munkára keres keramikus szakmunkásokat, fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet személyesen Szekszárd, Táncsics M. u. 32. alatt, vagy telefonon: 06-74-16-120 számon.

APRÓHIRDETÉS

Szekszárd, Béri B. Á. u. 91. VII/22,
3 szobás 64 m²-es lakás áron alul sűrűgősen eladó. Érdeklődni naponta 8-16 óráig, a 74-12-933/20-as telefonszámon. Helyszínen: 17 órától.

Hirdetését telefonon is feladhatja

Budapest	141-4655
Pécs (72)	41-580
Szekszárd (74)	16-277
Dombóvár (74)	66-779
Paks (75)	11-173
Tolna (74)	40-476
Gerjen (75)	37-060

MAGYAROK

Irodalmi és természettudományos,
havonta megjelenő közéleti folyóirat.

Megrendelhető: a kiadónál postai utánvétellel az alábbi címen:

Babits Kiadó Rt.

7100 Szekszárd, Pf.: 237.

Előfizethető:

a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál
(HELIR Budapest XIII., Lehel u. 10/a 1990)

közvetlenül vagy postautalványon, valamint
átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámon.

Előfizetési díj belföldön: negyedévre 147,- Ft, félévre 294,- Ft,
egész évre 588,- Ft.

Név:.....

Cím:.....

...példányban megrendelem a Magyarok című folyóiratot.

DÁTUM

Félni – de élni

Az ember szeretne valami üdült és vidámat írni a hét végére, mert hite szerint az két napi olvasmány, s már csak ezért sem illik szomorúnak lennie. A szerencse azonban nem kedvez: egy fia humoros téma sem hever az utcán, mert ha volt is, ebben a nagy politikai trappolásban már rég összetaposták. Van azonban olyan, ami keserű, fájdalmasan fanyar mosolyt biggyeszt szánk szélére. A washingtoni egyetem kutatói tanulmányukban azt adják a világ tudtára, hogy ha atomháború lenne, az emberek minden országban éheznének, mert már kisebb méretű atomcsapás után is füst és korom sötétítené el az eget, s egy teljes évig nem lenne termés. Nagyobb baj – szerintük, hogy az északi félteke fölötti ózonlyuk megnövekedne.

Ahogy azt mondani szokták: hathengeres vadászbeg legyen, aki ezen nevetni tud. Am a körülmények azért mégis kínosan mosolygatóak. Az már maga különös, hogy mi lenne, ha megörülne valaki, de ezt még részletezni is? Ha például atomháború lenne, annak, aki ilyesmit megkockáztatna, már teljesen mindegy, ki éhezik utána, ki nem. Ha még jobban kilyukadna az ózonernyő, de már nem lenne remény az emberi életre, az csupán a Homo sapiens önző szempontjai szerint lenne nagy kár, ellenben lehet, hogy a kovamoszatok örülnének a fejleménynek. (Már amennyire ilyesmi tőlük telhet...) Ha a fenti kutató urak nekik dolgoztak, igen jól tették. Ha viszont nekünk, önző embereknek, akik mégis inkább atomháború nélkül képzelünk mindent, akkor fölöslegesen. Mert jobb néha tudatlanul félni – de élni...

#

Árellentételezés

A kormány kezdeményezte, hogy január 17-ére üljön össze az Országos Érdekegyeztető Tanács. A SZOT által javasolt témák mellett (a minimális bérek megállapítása, a bér-emelések adómentes részének emelése, a szociálpolitikai kedvezmények nyújtása, a felszámolásra kerülő vállalatok bérhitelkezési problémájának áttekintése) a szolidáris bérmegállapodások rendszerének kialakítását is vitassák meg. E rendszer a résztvevők kölcsönös kötelezettségvállalása esetén segíthet a társadalmi és gazdasági feszültségek kezelésében.

Kivégzések Kínában

Harmínckét köztörvényes bűnözőt végeztek ki csütörtökön Kantonban – jelentette a hongkongi sajtó. A kivégzettek között gyilkosságért, kábítószercsempészsért és rablásért elítélt személyek voltak. A bíróság egyik szóvivője azt mondta, hogy a halálos ítéletek végrehajtásával még a január 26-i Holdujév előtt megpróbálják megfékezni a kínai nagyvárosban az utóbbi időben egyre aggasztóbb méreteket öltő bűnözést.

A Minisztertanács Kabinetje pénteken délelőtti ülésén tájékoztatást hallgatott meg a belügyminisztertől és a legfőbb ügyésztől az állambiztonsági tevékenységgel összefüggő vizsgálattól. Úgy foglalt állást, hogy a belső elhárítási csoportfőnökség működési területén a titkos eszközök és módszerek alkalmazását és felhasználását megtiltja; az elmúlt időszakban keletkezett összes iratanyagot pedig további intézkedésig zárolni kell. A Kabinet elrendelte, hogy a január 18-i minisztertanács ülésre a belügyminiszter nyújtson be előterjesztést az állambiztonsági tevékenység tartalmi, szervezeti változtatására, jogi szabályozására és szükséges személyi változtatásokról.

Közlemény a Környezetvédelmi Társadalmi Fórum megalakulásáról

Hazánk tarthatatlan környezeti állapotja és a lakosság emiatt is romló egészsége pártpolitikai célok felülemelkedő közös cselekvési lehetőség megteremtését sürgeti. Ezért a felsorolt szervezetek a mai napon, 1990. január 11-én közös akaratlalt létrehozták a Környezetvédelmi Társadalmi Fórumot. A Környezetvédelmi Társadalmi Fórum politikai pártok, társadalmi szervezetek és a környezetvédő mozgalmak közös politikai egyeztető fóruma. Céljaink:

- nagy fontosságú környezetvédelmi ügyekben a közös fellépés lehetőségének megteremtése, szükség esetén az állampolgárok együttes mozgósítása,
- a jogszabályalkotás folyamatának környezetvédelmi szempontok szerinti befolyásolása,
- azonnali beavatkozást igénylő környezetvédelmi problémák esetén nyomás gyakorlása az államigazgatási intézményekre,
- a szervezetek közötti információáramlás elősegítése,

Kellemetlen közjáték

Szokatlan jelenség zavarta meg az Országgyűlés társadalombiztosítási bizottságának ülését. A törvényjavaslat elemzése során Szűcs László a Független Szakszervezeti Demokratikus Liga – meghívott – szakértőjeként kért szót a vitában. Ő is osatlakozott azokhoz a véleményekhez, hogy szerencsésebb lenne, ha az új parlament vállalná fel a társadalombiztosítás szervezeti átalakítását. Megjegyezte: példátlanul rossznak és kidolgozatlanoknak tartja az előterjesztést. Pontokba szedve sorolta kifogásait, egyebek között azt, hogy a tanács tervezett összetétele nem fejezi ki a társadalom érdektagságát, amihez listás választásra lenne szükség. Kifogásolta azt is, hogy a tervezet szerint túlságosan nagy arányban vennének részt a munkáltatók képviselői a tanácsban. Mondanivalóját nem tudta befejezni, mert Eke Károly Csongrád megyei képviselő közbe kiabált, mondván, nem kíváncsi Szűcs László véleményére.

Eltűnt kislányt keres a mosonmagyaróvári rendőrkapitányság. Gyenes Ildikó (Mosonmagyaróvár, 1976. március 2., anyja neve: Hajba Ildikó), általános iskolai tanuló, Jánossomorja, Kiss út 18. szám alatti lakos 1989. december 20-án ismeretlen helyre távozott. Személyleírása: 170 cm magas, erős testalkatú, haja sötétbarna, vállig érő, közepén elválasztott, szeme sötétbarna. Eltűnésekor viselt ruházata: zöld színű, csíkos farmernadrág, zöld színű rövid szövetkabát és fekete csizma. A rendőrség kéri, hogy aki felismerni véli, jelenlegi tartózkodási helyéről bármilyen információval rendelkezik, jelentkezzen telefonon vagy személyesen bármelyik rendőri szervnél, illetve rendőrnél.

**Hétfői
számunkban
olvashatják,**

**milyen az,
ha a családban
halálos beteg van**

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czako Sándor és dr. Tóth Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlavik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Elfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170. Kéziratokat és fotókat nem örzünk meg és nem küldünk vissza!